

DÁTUM

SZABADELVÜ
POLITIKAI
NAPILAP

II/40.

»S MOST A DOLOGRA«

8,10 Ft

Lincshangulat a pártrevün

Tegnap tartotta soros megbeszélését a választási hadjárat kérdéseiben dönteni hivatott Pártközi Egyeztető Bizottság. Az ülés napirendjén a Minisztertanács Hivatalának javaslata is szerepelt, amely a választások műsorrendjével foglalkozott. A pártok jelen lévő képviselői kifejtették álláspontjait az esélyegyenlőségről vallott felfogásokról, az RTV Felügyelő Bizottság tevékenységéről, s arról, hogy a testület március 15-i választási moratóriumra való felhívással elfogadható-e számukra.

A hosszú nyílt tárgyalás egyik részeredményeként könyvelhetjük el azt, hogy február 28-tól naponta tíz percen, esetenként 4-4, jelöltet állító párt kap nyilvánosságot a tévé képernyőjén.

Talán észrevették: egyetlen párt neve sem szerepel a tudósításban. Mindennek pusztán az a magyarázata, hogy lapunk, mint országos médium, nem szeretne kiváltani egy olyan fölöttebb ízléstelen közjátékot, mint amilyenre a bizottsági ülés vége felé került sor. Történt ugyanis, hogy a megjelentek kézhez kapták a Déli Krónikának az eseménnyel foglalkozó tudósítását, amely néhány párt képviselőjéből elemi erejű feizúdulást váltott ki. Elsősorban azt kifogásolták, hogy a rádió munkatársnője – tagadhatalanul előforduló tárgyi tévedések mellett – mindössze két politikai szervezetről tett említést a műsorban.

Indulatoktól remegve egyoldalú reklámnak minősítették a Krónikában elhangzottakat, miközben elfeledkeztek arról, hogy egy hírműsorban szigorú, az idő szűkössége miatt óhatatlanul a tudósítás részletességét is korlátok közé szorító követelményeknek kell eleget tenni. A „nyugodt erő” pártja szóvivője a szöveget lobogtatva – egyáltalán nem higgadtan – egyenesen megfenyegette a kollégánót, hogy nem hagyják szó nélkül az esetet. Szövegsége (az előbb említett párt sorából igazoltak elnököt) pedig nagy vehemensen egyenesen fél órát kívánt szánni a mintegy 20 soros tudósítás, úgymond, cenzúrájára. A kifejezetten sajtóellenes hangulatban Baló György határozott fellépésére volt szükség, aki a minősíthetetlen arroganciát visszautasítva figyelmeztette a hangoskodókat, hogy ezen a fórumon a legcsekélyebb illetőségük sincs az említett hír, illetve a rádió újságíróknak a minősítésére. Egyúttal felháborodottan jegezte meg, hogy egyesek – különféle

okokra hivatkozva – szinte lincshangulatot teremtettek az ülésen. Ehhez még csak annyit: Baló György korábban a tévé és a rádió munkatársainak frusztrációjáról beszélt, amely az állandó támadások miatt alakult ki bennük. Azt már én teszem hozzá, hovatovább a tisztességes tájékoztatásra törekvő újságírók sem fognak elmenni egyes pártok üléseire, illetve megbeszéléseire, hiszen ezek egyike-másika mindig támadóan léphet fel: ok miért, és mi miért nem? És ezt jóérzésű újságírónak nehéz elviselnie.

Főleg akkor, ha tapasztalatai alapján igazat kell adnia Max Webernek, aki a következőket állapította meg valamikor a századelőn: „Pártoknak az olyan (formálisan) szabad csatlakozáson alapuló társulásokat nevezzük, ahol a társulásnak az a célja, hogy a vezetőket, egy szervezeten belül hatalomhoz juttassa és ezáltal az aktív tagoknak (eszmei, vagy anyagi értelemben) kedvező lehetőségeket biztosítson. (Dologi céljaik megvalósításához, vagy személyes előnyök eléréséhez, vagy mindkettőhöz.)”

(t. hátori)

Bethlen gróf és az MDF

(Interjú a 4. oldalon)

Kanadai bevándorlási szabályok

(Torontói tudósítónk írása a 3. oldalon)

Honkóstolónk Tatabányáról a 8-9. oldalon

Soha nem látott licit a tőzsdén

Tegnap a tőzsdei tendencia a kötvényforgalomban közepesen alakult, a részvényforgalomban viszont nagyon gyengén. A részvény piacon mindössze egy nagyobb kötés történt. A tőzsdei csoportban a lakossági kötvények licitforgalma igen élénk volt, a Kecskeméti VT-I. kötvényből 200 ezer névértékű talált gazdára, 133,25 százalékos árfolyamon. A Kanizsa Bútor kötvényből 1 millió Ft névértékben vásárolt az OTP a Dunabanktól 96,5 százalékos árfolyamon, félszázalékos opcióval, március 15-i határidőre. A Co-Nexus nagy keresletet mutatott a körzeti telefonkötvényekre. A KT-I. kötvényért 53,5 százalékos, valamint 0,5 százalékos opciót adott volna a cég, ám eladó nem volt. (Tegnap 2 millió forint névértékben talált gazdára ilyen kötvény 53,750 százalékos árfolyamon és 0,5 százalékos opcióval.) Ugyancsak nem akadt eladó a KT-II. kötvényre sem, holott szintén a Co-Nexus szándékozott venni 1 milliót, kezdetben 40,5 + 2 százalékos opcióval. Az eladó 42,25 + 2 százalékosot kért volna, ám az üzlet nem jött létre.

Soha nem látott licitverseny tört ki a Kaposvár VT kötvények adásvételekor. A kezdeti 105 százalékosról az árfolyam rövid idő alatt felkúszott egészen 119 százalékosig, ám eladó nem jelentkezett, vásárló annál inkább. Végező-

tül újra visszatérek a részvényekhez, mikor a Skála-Coop „A” sorozatából kerestek 1,5 millió névértékűt, ám a viszonylag átlagos árfolyamon senki sem kívánt eladni (105%).

A tőzsde mai napjáról Jancsó Bélát a Co-Nexus tüzeltkötőjét kérdeztük.

– A részvény piacon elsősorban az eladók jelentek. Az osztalékfizetési spekuláció a mai forgalomból nem tűnik ki. Úgy látszik azonban, hogy a piac korainak tartja az osztalékfizetéssel kapcsolatos manipulációkat. A kötvények forgalma lényegesen jobbnak mondható, főképp a tőzsdei és a hagyományos lakossági csoportokban. A mai nap közepes forgalomnak felel meg. Az árfolyamok alapjában véve barátságosak.

– Feltűnő, hogy nagyon sokan keresik a körzeti telefonkötvényeket, melyek árfolyama igen alacsony. Ez miért van így?

– Ezek kommunális kötvények, az árfolyamuk kétségtelenül alacsony, sőt alacsony a hozama s a fix kamata is. A hozam összevetve a többivel azonban elfogadhatónak mondható. Vannak olyan ügyfeleink, akik ebben a fajta kötvényben látnak gyümölcsöző tőkeelhelyezést.

– Ez később nem adhat okot valamiféle spekulációra?

– A spekuláció nem bűnös dolog; azt jelenti, hogy vonzza a befektetőket, akik úgy ítélik meg, pénzüket ebbe a papírba érdemes befektetni. Minél többen érdeklődnek iránta, annál jobban nő az árfolyam, s később ki egyenlített szerepet fog betölteni.

– Mi jellemző a MÁV kötvényeire, hiszen ezek árfolyama meglehetősen magas, eléri a 127 százalékot is.

– Ezek általában kamatos kamatozásúak, de többféle kibocsátása volt ebben a kötvénytípusban a MÁV-nak. Nagyon vonzó, hogy a kötvények futamideje 1991. január 5-ig tart, tehát igen rövid lejáratú. Manapság azoknak a papíroknak nehezen látható át az értéke, melyek futamideje hosszabb. Ebben a mai bizonytalan gazdasági helyzetben nagyon sok olyan tényező van, ami nem tervezhető előre, amivel nem lehet számolni. Tehát keresettebbek azok a kötvények, melyek mostanában járnak le, ezekre még állami garancia is van.

– A MÁV vesztesége mennyire befolyásolja a kötvény árfolyamát?

– Semennyire, hisz ezt a kötvényt az állam garantálja, kamat- és illetékmentes. Ezek tehát vonzó papírok még ma is annak dacára, hogy a kötvény piacnak nem kedvez a nehéz gazdasági helyzet.

Fejes Imre

Élő felelősöket!

Éles politikai vita zajlott a Legfelsőbb Tanács 3. ülésén. A képviselők elutasították, hogy február 27-re hívják össze a Népi Küldöttek Kongresszusának rendkívüli ülését, melyen egyebek között az elnöki rendszer bevezetéséről döntöttek volna. Az előterjesztett mintegy 50 napirendi pont mellé szerdán további tucatnyi javaslat sorakozott fel. A balti köztársaságok képviselői egyeztetve javaslataikat – azt sürgették, hogy haladéktalanul tűzzék napirendre Észtország, Lettország és Litvánia állami szuverenitásának, függetlenségének kérdését, tekintettel arra, hogy e köztársaságok parlamentjei törvénytelennek minősítették a Szovjetunióhoz való csatlakozásról szóló 1940-es döntést. Indulatos javaslat hangzott el a legfelsőbb szintű vezetők beszámoltatására, felelősségre vonására. Az előterjesztő azt követelte, hogy ne várják meg – mint az afganisztáni bevonulás ügyében történt –, amíg a felelősök meghalnak. A vezetőket még életük, sőt aktív hivatali ténykedésük során vonják felelősségre.

Berlini tudósítónktól

Katasztrofális munkanélküliség

Egyre több munkát kereső anya; egyoldalú – a munkahely részéről való – felmondások; új munkahelyek teremtése, illetve átképzésre vonatkozó programok teljes hiánya – ezek voltak azok a keserű tények, melyekről a Népi Kamara (Parlament) munka- és szociális ügyekkel foglalkozó képviselői csütörtöki ülésükön tárgyaltak. Meghallgatták a legfrissebb információkat, ám konstruktív javaslatoknak még nyoma sincs.

A Bér- és Munkaügyi Hivatal jelentése szerint január 31-ig a 145 ezer elbocsátott dolgozó közül 107 500 tudott elhelyezkedni. Sajnos, az előző hónapokhoz viszonyítva már 11 százalékkal kevesebb munkahelyet kínáltak fel nekik. Berlinben egyenesen tragikusnak mondták a helyzetet. Mivel korábban sok diplomást képeztek feleslegesen, ma minden nyolcadik egyetemet vagy főiskolát végzetre egy szabad állás jut. A keletnémet munkanélüliek már azzal is egyre kevésbé vigasztalhatják magukat, hogy majd odaát az NSZK-ban kikaparják a gesztenyét. Az áttelepültek közül pillanatnyilag 132 ezer nem tudott elhelyezkedni. A „Wirtschaft Woche” című nyugatnémet gazdasági lap híre tudatja, hogy a jövőben nem is számíthatnak az áttelepülni szándékozók a nyugatnémet munkaközvetítő intézetek segítségére. Blüm, a szövetségi munkaügyi miniszter tájékoztatása szerint minden érdeklődőt nemleges válasszal kell visszatünetni. Ezzel is igyekeznek az áttelepülési kedvet csökkenteni.

Holan-Koch Júlia

Soha még ily közel

Hazánk megosztása, valamint a szabad önrendelkezéssel eldöntendő egység parancsának az alaptörvényben történt lefektetése óta sohasem kerültünk még oly közel célunkhoz, Németország egységéhez, mint éppen napjainkban – jelentette ki csütörtökön az NSZK parlamentjében Helmut Kohl, aki kormánynyilatkozatot terjesztett elő a Gorbacsovval és Modrow-val folytatott tárgyalásainak eredményeiről. Moszkvai tárgyalásainak eredményét nagyszerűnek minősítette, mivel egyértelműen bebizonyosodott: a német egység egy népet alkot. Moszkvában egyetértettek abban, hogy a németeknek maguknak kell megoldaniuk a nemzeti egység kérdését, maguknak kell eldönteniük, milyen állami formában, időrendben, ütemben és feltételek között valósítják meg egységüket.

Az egységünk esélye a Szovjetuniót is azzal kecsegteti, hogy Közép-Európában hosszú távra szóló társasági viszonyt alakíthat ki egy politikailag szilárd és gazdaságilag nagy teljesítőképessű országgal, mert német földről a jövőben csakis béke indulhat ki. Kohl közlése szerint Gorbacsovval abban is egyetértés alakult ki, hogy azért is kulcsfontosságúak az NDK-ban március 18-ára kitűzött népi kamarai választások, mert utánuk nemcsak demokratikus és legitim, cselekvőképes kormány kezdheti meg működését, hanem e kabinet világosan megfogalmazza majd célját, óhaját is: „egységet, mielőbb”. Kohl kormánynyilatkozatában újrolag rögzítette: az egység folyamata csakis szilárd európai keretekbe ágyazva mehet végbe, és számot kell vetni minden európai ország és nép, kiváltképp a németek szomszédai biztonsági igényeivel és érzelmeivel.

Fontos litván lépések

Litvánia Legfelsőbb Tanácsa tíz nap alatt 26 törvénytervezetet vitatott meg, köztük azt a törvényt, amely jogilag érvénytelennek minősítette a parlament 1940. július 21-i döntését a Szovjetunióhoz való csatlakozásról, valamint az erre épülő 1940. augusztus 3-i nyilatkozatot, amely elfogadja Litvánia csatlakozását. A parlament most azt javasolta a Szovjetunióknak, hogy kezdjenek kétoldalú tárgyalásokat a függetlenség visszaállításáról. A Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsának szerdán megnyílt 3. ülésén a balti képviselők azt javasolták, hogy a három köztársaság függetlenségének helyreállítására, az ezzel kapcsolatos kérdések tisztázására a LT hozzon létre bizottságot. Egy új törvény egyenlő jogokat biztosít a magántulajdonnak a köztársaság gazdaságában. Egy másik létrehozta a köztársaság központi bankját, s Litvániában egyedül ezt tekintik jogosultnak pénzkibocsátásra. Nagy vita folyt a litvániai fiataloknak a szovjet hadseregben teljesítendő szolgálatáról. Állami bizottságot hoztak létre, ennek kell kidolgoznia az alternatív szolgálat bevezetéséről szóló javaslatot. A Szovjetunióban először Litvániában fogadtak el sajtótörvényt, amely megtiltja a cenzúrát. Döntöttek a korábban elkobzott egyházi javak visszaszolgáltatásáról is.

A Libération Közép-Európáról

Lassú reformerek

Közép-Európában még fel kell találni a demokráciát – írja Serge July a Libérationban. A cikk ezúttal főként a magyar, a lengyel, az NDK-beli és a román politikai helyzet azonosságait és különbségeit elemzi. Egyik következtetése, hogy bár a kommunista pártok „elvezették a hatalmat a fővárosokban”, de a mindennapok szintjén hatalmuk jórészt megmaradt, mert az államapparátusban változatlanul jelen vannak képviselőik. Magyarországon a kormány a leginkább kompromittált vezetők számára lehetővé tette a nyugdíjba vonulást, s ez „zajos felháborodást váltott ki”.

A cikk második megállapítása az, hogy a reformkommunisták, akik sok esetben a változások kezdeményezői voltak, nem voltak képesek stabilizálni a folyamatokat, maguk is nehéz helyzetbe kerültek. Idézi Bihari Mihály és Tabajdi Csaba véleményét, Pozsgay Imre példájára hivatkozva. „A magyar példa azt is napvilágra hozta, ami valamennyi kommunista rendszerre jellemző: mivel a pártnak elvi monopóliuma volt a képzés terén, a kommunista párt alakította ki az elit zömét... A többé-kevésbé reformpárti kommunisták továbbra is kulcsszerepet töltenek be az átalakításban. A reformereknek azonban Budapesten éppúgy, mint Kelet-Berlinben vagy Varsóban, nem sikerült kellő gyorsasággal előrehaladniuk a demokratizálásban: még a leginkább reformpártiakat is állandóan fékeztek a konzervatívok, azok a lobbyk, amelyek az apparátus szociális érdekeit védelmezik. A demokratikus forradalom ugyanis a funkcionáriusok közül soknak szociális tragédiát jelent. Pozsgay példája Magyarországon, Modrowé az NDK-ban jellegzetesen mutatja a volt kommunista reformerek kudarcát: egyetlen pillanatra sem tudták stabilizálni a kormányzást” – írja a lap, példaként említve az MSZP helyzetét is, amely a cikkíró szerint „egyetlen pillanatban sem volt képes rákényszeríteni politikáját” a kormányzásra.

A szerző hangoztatja, hogy a soron következő parlamenti választások korántsem vetnek véget majd a bizonytalanságnak, Magyarországon pedig könnyen elvezethetnek „egy kormányozhatatlan parlament” kialakulásához. A reformereket csak széles körű nemzeti koalíció kialakítása mentheti meg.

A VILÁG HÍREI

– Az Országgyűlés megbízott elnöke fogadta a Nemzetközi Helsinki Emberi Jogok Szövetség választási megfigyelőcsoportját, amelyet a főtitkára, Gerald Nagler vezetett. A főtitkár hangsúlyozta annak fontosságát, hogy a magyarországi választásokon ne csak az Európa Tanács, hanem nemzetközi, társadalmi szervezetek is részt vehessenek. A vendégek a választások tisztaságának garanciái iránt érdeklődtek.

– A brit kormány, az ENSZ felhívására, 75 ezer font összeggel járul hozzá a Magyarországon tartózkodó romániai menekültek megsegítéséhez.

– Áprilisban sor kerül Li Peng kínai miniszterelnök moszkvai látogatására, amely az első magas szintű találkozóra ad alkalmat a két ország vezetői között a tavaly májusi kínai-szovjet csúcstalálkozó óta.

– Az ellenzék követelésére csütörtök hajnalban lemondott a teljes tadzsik csúcsetetés.

– Dusanbében változatlanul feszült a helyzet. Az elmúlt nap összecsapásaiban heten vesztették életüket, köztük egy rendőr – közölte a szovjet belügyminisztérium ügyeletes. A tadzsik fővárosban akadózik a tömegközlekedés, a tadzsik nemzetiségű lakosok egy része nem jelent meg munkahelyén. A városban, elsősorban az új lakótelepeken önvédelmi alakulatokat szerveznek.

– Kína aggodalommal figyeli a Szovjetunióban zajló eseményeket, de a vezetés arra az álláspontra helyezkedik, hogy mindaz, ami ott történik, belügy, amelybe sem a KKP, sem a kínai kormány semmilyen formában nem kíván beavatkozni. Ugyanezt az álláspontot vallja Kína a kelet-európai országokról is. Pekingi illetékesek több alkalommal leszögezték: füg-

getlenül attól, hogy mi történik a Szovjetunióban és a kelet-európai országokban, Kína a békés egymás mellett élést elve alapján továbbra is fenn kívánja tartani kapcsolatait ezekkel az országokkal.

– Az arab országok rendkívüli csúcsot követelnek a bevándorlók ügyében, Jordánia különösképpen aktív, Marokkó akcióbizottságot alakított. Amiközben az egység szükségességéről esik szó, Libanonban újra kiújultak a harcok, a keresztények lakta területen vívnak véres háborút Aun tábornok katonái Samir Zsaza milicistáival. Mindez „belügynek” tűnhetne, ha az elsőt nem Irak, a másodikat nem Szíria támogatná, s a palesztin szervezetek nem más-más erőket segítenének.

– Kohl jelentős nyugatnémet beruházási és együttműködési készségről adott számot, egyúttal igyekezett megnyugtatót mind az NDK, mind pedig az NSZK lakosságát, hogy szociális, társadalombiztosítási szempontból nincs mitől tartaniuk.

Amióta Magyarország törvényei lehetővé teszik az országból való legális kivándorlást, többen érdeklődtek tőlem, milyen módon lehetne Kanadában letelepedni. Az alábbiakban – a teljességre való törekvés nélkül – ismertetem, milyen lehetőségek kínálkoznak erre. Cikkemet igyekszem reálisan, tájékoztató jelleggel megírni. Sem a kivándorlás mellett, sem ellene nem foglalok állást.

Alapvető törekvése Kanadának, hogy csak olyanok telepedjenek le az országban, akik be tudnak illeszkedni az itteni életbe. Mivel Kanada gazdasági, politikai és szociális helyzete a világ legjobbjai között van, megengedheti magának, hogy válogasson. Ebből következik az az alapvető pont, amihez az egymást követő kormányok a megváltozott helyzetekben is mindig ragaszkodtak, nevezetesen; az ide való betelepülésre pályázni csak külföldről lehet. Ezzel kívánják megakadályozni, hogy a hatóságok kényszerhelyzetbe kerüljenek a pályázóval szemben. A pályázatokat valamelyik kanadai követségen vagy konzulátuson kell benyújtani. Annak elbírálása a meghallgatásokkal együtt legalább fél évet, de nem ritka esetben több évet is igénybe vesz. A tisztviselők általában előnyben részesítik azokat, akik kifejezetten ide kívánnak letelepedni, valamint a kiegyensúlyozott és nem tört családokat. A pályázókat szociális, egészségügyi, szakmai, iskolai, kor- és egyéb szempontból pontozzák. Ez a pontrendszer az alapja a döntésnek.

Többféle osztályban lehet letelepedési engedélyhez jutni, de ebből csak

Torontói tudósítónktól

Kanada bevándorlási lehetőségei

az első osztályban említett esetben nem szükséges a megfelelő pontszám elérése.

1. A családtagok osztálya. Bármely 18 éven felüli kanadai állampolgár vagy állandó lakos kezességet vállalhat bevándorlókért, ha a kérvényező a következő személyek: férje vagy felesége; menyasszonya vagy vőlegénye, és annak nőiellen vagy hajadon 21 éven aluli gyermekei; 21 éven aluli nőiellen vagy hajadon gyermekei; 60 éven felüli szülei és nagyszülei, vagy 60 éven aluliak, ha munkaképtelenek, vagy özvegyek, és a velük együtt érkező eltartott hozzátartozók; 18 éven aluli árván maradt nőiellen vagy hajadon testvérei, unokahúgai, unokaöccsei és unokái; 21 éven aluli nőiellen vagy hajadon adoptált gyermekek, ha a kezes 13. születésnapjuk előtt adoptálta őket; 13 éven aluli árva vagy elhagyott gyermekek, ha a kezes örökbe fogadja őket.

Állandó kanadai illetőségű kanadai állampolgárok kezességet vállalhatnak egyik szülőjükért, függetlenül a szülő korától. A kezes tíz évig teljes mértékben felelős azon személyek eltartásáért, akikért a családtagok osztálya keretein belül kezességet vállalt.

2. Független bevándorlók. Független bevándorlók azok, akik a vízumot kiállító tisztviselő elbírálása alapján elegendő pontot kapnak arra, hogy

Kanadába rokonai segítség nélkül is bevándorolhassanak.

3. A támogatott rokonok osztálya. Bármely 18 éven felüli kanadai állampolgár vagy állandó kanadai illetőségű személy támogathatja azon rokonainak bevándorlását, akik a következő kategóriák egyikébe tartoznak, valamint azok házastársát és velük együtt érkező nőiellen vagy hajadon 21 éven aluli gyermekeit; 21 éven felüli gyermekei; 21 éven aluli nős vagy férjhezett gyermekei, testvérei; 60 éven aluli szülei és nagyszülei; unokaöccsei, unokahúgai, nagybátyjai, nagynénjei és unokái, feltéve, hogy a támogató anyagi szempontból megengedheti magának, hogy a bevándorló rokon alapvető igényeit kielégítse. Előnyös, ha a kérelmezőnek előre munkát találnak, vagy olyan képzettsége van, hogy feltehetőleg könnyebben szerez állást magának.

4. Menekültek. A bevándorlási törvény a menekült fogalmát az Egyesült Nemzetek Menekült Konvenciója és Protokollja értelmében határozza meg. Ebbe a kategóriába magyar állampolgárok ma már csak nagyon kevesen kerülnek be, ezért ezt nem is részletezem.

5. Befektetők. Ez az osztály elsősorban a jobbmódú hongkongiakra vonatkozik, nem nagy számú magyar polgárt érint. Ebben az esetben leg-

alább 250 000 dollár behozatalára van szükség.

6. Olyan személyek, akikre – magas tudásuk, vagy egyéb különleges képességük miatt – Kanadának szüksége van.

Végezetül szeretnék néhány szót szólni a kerülőutakról. Mivel mi, magyarok a történelmünk során megszoktuk, hogy a törvények nem a polgárért, hanem a polgár ellen vannak, megtanultuk a törvények kijátszását, illetőleg a tiltó törvény csukott nagykapuja mellett a nyitott kiskapu megtalálását. Kiskaput természetesen itt is lehet találni, mint mindenütt. Felhívom azonban szíves figyelmüket; a múlt évből a kitoloncolás menetét megkönnyítették, és ha valakit egyszer kitoloncoltak, az többé Kanadába vízumot semmilyen körülmények között nem kaphat. A jogrendszer ismerete nélkül rendkívül veszélyes önálló akcióba kezdeni. Ügyvédet feltétlenül kell tehát fogadni ilyen esetben, akiben természetesen meg lehet bízni. (De mivel ezek az emberek is pénzből élnek, nem érdekük az ügy gyors elintézése.) Nem hallottam még olyan ügyvédéről, aki százdolláros órabér alatt dolgozna, és ez csak a tanácsadás, ehhez jönnek még az egyéb költségek.

Aki azután valamilyen módon itt törvényesen letelepszik, az néhány hónapos csodálkozás után családottnak érzi magát, egy-két év után fokozatosan kezdi megszokni az itteni életet, öt-hét évi ittlét után pedig kanadaivá válik. Ez persze csak statisztika, ami nem mindig igaz az egyénre.

Toronto, 1990. február 10.

Vigh József

PULZUS

Mit üzen a tudás anyja?

Tudjuk, hogy az ismétlés a tudás anyja. Ugy tűnik, nem feledkezünk, nem feledkezhetünk meg – hiszen tudunk róla – anyákról; nem vagyunk hűtlen fiai.

De a lelketlen ismétlés: lelketlen tudás. Hányszor és milyen hangsúllyal ismételtük itt Kelet-Európában – egyénenként – mi magyarok: *magyar vagyok*. Teszem azt, Szombathelyen mellét verhettem az atyafi, de Bukarestben ez az egyszerű kijelentés mondat bizony feszültségektől villódzott, s ha ki merete ejteni valaki, behúzza a nyakát, várva, hogy reárogyik az igazságtalan (amúgy persze: tiszta, kék) ég. Ez a mondat Moldovában, a csán-góvidéken teljes alakváltozáson ment át. Jelentése nem változott, épp csak kimondani ekként merték: *katolikus vagyok*. Szóval, kedves sorstársaim e mondatban – mondatunk terhe: *magyar vagyok* – nem egyformán oszlott el a huszadik század Kelet-Európiájában.

A lelki közteherviselés kérdését, épp azért, mert ez a lélek (lelkünk) sérült – nem szándékozom feszegetni. Az azonban helyes és szerencsés lenne, ha azok, akik egymás szemébe nézve azt mondjuk, magyarok vagyunk: értenénk és megértenénk egymást. Ha bölintana anyánk, az ismétlés: igen, érzitek a mondat közös jelentését.

A világ tele van meghatározással, definícióval, de aligha mondhatjuk, hogy ezeknek a hálója képes átfogni az életet. Fogalmi brillírozás helyett maradjunk hát az *életérzésnél*. (Azon egyszerű okból is, hogy életérzése mindenkinél van, fogalmi apparátusa pedig csak keveseknek, arról nem is szólva, hogy a fogalmak apparátusa: talmi...)

Hadd ne példálózzunk magunkkal. A világ most úgyis a német kérdésre figyel. De mi gondoljunk azoknak az embereknek az életérzésére, akik az ismétlik: *német vagyok*. Változtatnak ezen az életérzésen határok, politikai fogalmak, geopolitikai érdekek? Aki azt mondja: német vagyok, az német akar maradni, vállalja a közösség lelki élményét, a múltat, dicsőséget és bünt... Egyszóval változó körülmények között vállalja megszüntethetetlen önazonosságát. Talán még azt mondani is túl hangzatos: vállalja. Egyszerűen, megéli! Ismétlem, a fogalmak olykor zavaróak, mert nem képesek kifejezni az élet és az életérzés valóságát. Hadd dobjam be: *német nemzet – német nemzeti médiák*. A németiség realitása fölött elkezdődhetne a fogalmak vitája. De az élet máris vitathatatlan tényként számol a *németiséggel*, mely németiség e nemzet fogalmakörét saját képmására gyúrva új valóságá teszi – és a német nemzeti

mediák fogalma sem agyrém már. Mindez átgondolható, átérzhető. Mert természetes. És most, a természetesség vonalán hadd térjünk vissza ama kelet-európai mondatra: magyar vagyok. Mondják körülbelül tizenötmillióan e térségben. Ez az élet, ez a valóság. Es akkor bejön ez a fogalom: magyar nemzet. Természetes, hogy az életvalóságnak (tizenötmillió ember) és a fogalomnak (magyar nemzet) fedniük kell(ene) egymást. Különböző politikai és történelmi okokból ez sokszor nem volt, még ma sem lehetséges. A magyar nemzet egyharmada kisebbségben él, és nem nagyon ismételtetheti (de azért tudja!), hogy a magyar nemzet része.

A baj akkor kezdődik, és a lélek akkor sérül, amikor a szétforgácsoltságban azok is lemondanak a valósághű, pontos fogalomhasználatról, akiknek *lehetőségében áll* a természetes életérzés fenntartása. Az elmúlt négy évtized lélekrombolását lassacskán már nem illik emlegetni – hiszen a jelenben élünk, és sajnos, gyülekeznek saját, ósdi vadonatúj mulasztásaink. Nézzünk szét, hányan szónokolnak a magyar nemzetéről – akik e fogalom tartalmába csak Magyarország lakosságát számítják be. Kérdés: milyen test és lélek az, mely kiiktatja önmaga egyharmadát?! A kérdés tudatosan kiélezett. De a valóság is pengeéles. Sa-

ját húsunkba vág. Naponta csatározunk a nemzeti médiák felett, de ki szorgalmazza azt, hogy a médiák átfogják a Kelet-Európában egy tömbben élő közösség, a magyarság (magyar nemzet) egészét?

Most, amikor ez már nem látszik illúzióknak. Most, amikor a saját lelkünk belülegyeibe való – majdnem évszázadnyi – folyamatos beavatkozást legalább felpanaszolhatjuk, figyeljük csak a tévét, rádiót, de főként országos lapjainkat: mekkora teret szentelnek beteg lelkünk-tudatunk szinte elfeledett *egyharmadának*?

Ugy tisztességes, ha a kérdező válaszolni is próbál. Ezért mindjárt a szövegkörnyezetre utalnék: soraimat abban a lapban olvasod, testvérem és sorstársam a *magyar vagyok* mondatban, mely nem esetenként, a külföld hírei között foglalkozik holmi „kuriózum-magyar” milliók ügyes-bajos dolgaival, hanem egy természetes életérzést vállalva az egyetemes magyarság fóruma kíván lenni.

A szemlélő, a kérdező és olykor válaszoló e hasábkönmegpróbál úgy tenni, mintha megfeleldkezne lelkünk és tudatunk kóros állapotairól – mert hiszen miért ne lehetne egyszer már számunkra is természetes az, ami természetes, miért ne ismételtetnének el-lenzően, meggyőzően azt, amit pillanatra sem lett volna szabad felednünk. Ismételjünk. Mindent a legegyszerűbb kijelentő mondatainkkal kell kezdenünk.

Feloldják az építési tilalmat a Dunakanyarban

A Dunakanyar 25 településén fokozatosan feloldják a két éve érvényben lévő építési tilalmat. Korábban a térségre a kormány döntése alapján kidolgozott regionális fejlesztési koncepcióval összefüggésben lépett életbe az építési korlátozás. Valamennyi helységre olyan fejlesztési tervjavaslatok készültek, illetve állnak előkészület alatt, amelyek nemcsak az adott település, hanem az egész térség gazdasági, társadalmi összefüggéseit figyelembe veszik, csakúgy, mint a természeti, környezeti adottságokat. Erre azért van szükség, mert az elmúlt két évtizedben gyakran egyéni érdekek érvényre juttatásával új épületek ezrei lepték el az ország egyik legszebb táját, ami túlsúlyosságához, sok esetben a természeti értékek elherdálá-

sához vezetett. E tendencia folytatásának, a további tájrombolásnak a veszélye még mindig fennáll, hiszen a helyi tanácsok, az e területeken gazdálkodó mezőgazdasági üzemek közül nem egy, beszűkült szemlélettel vezérelve – a pillanatnyi pénzszerzésért – újabb területeket áldozna fel parcellázással. A 10 milliós forintos költséggel elkészült, minden egyes, eddig építési tilalom alatt állt településre kidolgozott fejlesztési tervjavaslatokat megküldik a helyi tanácsoknak, amelyek lakossági fórumokat szerveznek, s ismertetik a szakmai javaslatokat. Végül a tanácsstület dönt, hogy elfogadja-e a terveket, amelyeknek többsége irányt mutat, hol célszerű s hol nem újabb építkezésekbe fogni.

(Fotó: Kapfinger András)

A Grósz-sztori

Kedves és bizonyos körökben tiszteletre méltó Grósz Úr!

Őn az Eleven mozgalmi pártot című nyilatkozatában (Kossuth Könyvkiadó 1988.) a mozgalom addigi története vonatkozásában is merőben meglepő következtetésekre jutott. Olyanokra, amelyekről senki sem tudott. Én sem. Na már most Ön, Grósz úr, 1988-ban eleven mozgalmi pártot kívánt egy demokráciára kiszáradt torokkal, cserepes szájjal szomjazó ország élére állítani. Elcsapatot, vasöklűt; naná! Tehette – mármint egy nyilatkozatot –, mert nemcsak Ön, hanem Borbély Gábor, a Népszabadság soros főszerkesztője meg Eötvös Pál, annak helyettese is megerősítette ebbéli elképzeléseiben. Az említett urak ugyanis komolyan érdeklődtek, fizetett sajtót biztosítottak Önnek. Ön pedig nyilatkozott a régi, jól bevált elvekről, helyesen megválasztott célokról, a világos és vonzó eszméről, az MSZMP és az egész ország, a nemzet egységéről, a pontosan értékelhető emberi, politikai karakterű színes, érdekes egyéniségekről, az MSZMP mozgalmi élharcosairól... Díjaznám, ha viccnek szánta volna. De hát Ön komolyan mondta, Grósz úr! Most aztán tapasztalhatta, hogy akkor sem biztosan jó választás a lenini út, ha Leninvárosba vezet. Ám nem akarok rossz emlékeket ébreszteni Önben, hisz ennyi tán befér; mert legnagyobb, legtöbbet idézett klasszikus mondása szerint: „Egyetlen politikussal sem futotta be a pályáját úgy, hogy olykor kudarcot ne szenvedett volna...”

Ne szívja hát mellre a leninvárosi fiaskót, kedves Grósz úr! És ne mélázzon a régi szép időről, amikor ilyesmi nem fordulhatott volna elő. Persze, adtak volna a leninvárosiaknak a fakókék zubbonyos öregfiúk...! Ne, ne ábrándozzon és ne szomorkodjék. Elmondok inkább egy viccet. Úgy kezdődik, hogy két Hacsék és két Sajó ül a számpadban. Igencsak figyelnek, ám a leckéből nem értenek egyetlen kukkot sem... Szóljon, ha hallotta, mert akkor nem mondom tovább...

Vallató Géza

Egy arisztokrata hazakészül

Bethlen István a szociális piacgazdaságról

Bethlen István professzor – a hajdani miniszterelnök testvérbátyjának unokája – Kolozsváron született negyvennégy évvel ezelőtt, de a szűkülő határok miatt családja Budapestre költözött. A fiatal arisztokrata előbb segédmunkás, majd vizsgázott daruvezető lett a Magyar Kábelműveknél – így került vissza ismét az uralkodó osztályba. 1965-ben mégis elhagyta az országot, először Ausztriába ment, később az NSZK-ban, illetve az Egyesült Államokban telepedett le, közben közgazdaságtant és filozófiát tanult, gazdasági szakemberként tette ismertté és fontossá magát, főszerkesztője az Európa című magazinnak, amelyet kiadóként Habsburg Ottó jegyez.

Most ismét itthon van, az MDF szervezési és külügyi tanácsadójaként tevékenykedik, egy zalaegerszegi előadás után kértem interjút tőle.

– *Professzor úr, Ön a szociális piacgazdaság előnyeiről próbálta meggyőzni hallgatóságát. Hogyan tudná megkülönböztetni ezt a modellt az SZDSZ által képviselt tiszta piacgazdaságtól?*

– Az SZDSZ programjában a szabad piaci gazdaságot helyezik előtérbe, és emellé állítanak szociálpolitikai intézkedéseket, hogy a piaci működés nemkívánatos hatásait tompítsák. A mi koncepciónkban a szociális és a szabad piaci oldal egyenlő súllyal jelenik meg, itt a szociálpolitika nem kiegészítő intézkedéseket jelent, hanem szervesen beépül a működésbe. Elfogadjuk azt, hogy a piac által szabályozott gazdaságnál nincsen hatékonyabb, de elégedetlenek vagyunk a modellhez kötődő elosztási rendszerrel. A szociális piacgazdaság a zsidó-keresztény valláserkölcsei alapokra épül, a gazdaság egyetlen céljának az ember szolgálatát tartja. E gondolkodás szerint a teljesítőképesebb ember felelős az önhibáján kívül versenyre képtelenért.

– *Ezek az elvek nagyon emberiek, de féltő, hogy érvényesítésük lehetlenné teszi a gazdaság gyors fejlődését.*

– A programot természetesen csak lépésről lépésre lehet megvalósítani –

hisz minél több a virágzó üzem, annál több pénzzel tudunk hozzájárulni az általános szociális terhek viseléséhez –, de már az indulásnál ezt a szemléletet kell következetesen alkalmazni.

– *Előadásában szóba került az NSZK-csoda, amelynek egyik alapja Ön szerint az erős kormány és az erős szakszervezet együttes megléte volt. Hogyan látja a magyar szakszervezetek jövőjét?*

– Pillanatnyilag nem tudnék biztos választ adni arra, hogy melyik szervezkedési forma jelenti a jövőt, a munkástanács vagy a szabad választásokon alapuló ágazati szerveződés. Az is lehet, hogy a kettő valamilyen keveréke alakul majd ki.

– *Mindegyikhez tudatos tagokra van szükség, a tagdíjfizetés és az ünnepek belépési nyilatkozat nem sokat jelent a jövőben. Lesz elég aktív tag, hogy valóban erőssé váljanak ezek a szervezetek?*

– Egyáltalán nem csoda, hogy az oly sokszor becsapott munkásság nagy része közönnnyel szemléli a változásokat. Mégis úgy vélem, hogy a szabad választások után hamar rájönnek ennek tarthatatlanságára, és a saját kezükbe veszik sorsuk irányítását.

– *Beszélnék kicsit személyes dolgairól is. Huszonöt éves távollét után miért vállalt szerepet az MDF mellett?*

– Amikor láttam, hogy a novemberi népszavazás körüli viták és elbizonytalanodások következtében kissé csökkent az MDF részaránya a közvéleménykutatási eredményekben, úgy éreztem, nekem is segítenem kell. Bennük látom azt az erőt, amely a nemzetet leginkább átfogja, amely képes lesz a választások után egy erős kormány létrehozására.

– *Hogyan tervezi a jövőjét?*

– Befejezés előtt áll a hazatelepülésemet formálisan is rögzítő eljárás. Szeretnék magamnak helyet és feladatot találni a magyar gazdaság további átalakításában.

– *Tagja az MDF-nek?*

– Még nem, de szeretnék belépni.

Györfly Árpád

Vörös lepel

Szardán reggel – pirkadat után – érdekes jelenségre lettek figyelmesek Nagykanizsán, a dél-zalai város központjában lévő Szabadság téren és annak környékén közlekedő járókelők: a tér centrumában lévő hatalmas szovjet emlékműhöz tartozó katonaszobor fejét teljes egészében vörös lepel borította be.

A városi rendőrkapitányságtól alig 100 méterre lévő emlékműnél az éjszaka folyamán eddig ismeretlen tettesek – valószínűleg fiatalok – hajthatták végre a leleplező akciót, ugyanis a közel 10 méter magasságban lévő szoborfej elérése erre enged következtetni.

Ottjártunkkor – reggel 9 óra tájban – éppen a Városi Televízió munkatársai készítették több oldalról is felvételeket a rendkívüli eseményről.

A járókelők és kíváncsiskodók nem sokáig „élvezhették” a ritka látványt, ugyanis csakhamar megjelent egy lépcsővel felszerelt darus gépjármű, amelynek kezelője pillanatok alatt feloldotta a köteléket, és a katonaszobor fejéről eltávolította a vörös leplet.

Mivel a látóvalólól így sok tízezren maradtak le a városban a nap folyamán, a helyi tv csütörtök estén szokásos bő adásában bizonyára bemutatja az eseményt. A nagykanizsaiak így a képernyő előtt pólólag kielégíthetik kíváncsiságukat...

A kormány halásznai tanítja az önkormányzatokat

Négy napon át tanácskoztak az európai önkormányzati fórum résztvevői Budapesten. A magyar közigazgatás átalakításáról a vendégek mellett a már működő magyarországi önkormányzatok és pártok is kifejehtették nézeteiket a közigazgatási szintekről, a helyi irányítás formáiról. Szóba került az önkormányzatok finanszírozása, az erős vagy gyenge megye kérdése, valamint a polgármesterek és a végrehajtó bizottságok tagjainak jogállása. Az a vélemény alakult ki, hogy egy központi kormány önállóan lehet szabad helyi önkormányzatok nélkül is, de egy ország nem csupán helyi, hanem területi szinten is szükség van önkormányzatokra. Ezzel kapcsolatban Thomás Philippovich, a CEMR főtitkára kifejtette, hogy az európai történelmi hagyományok folytán a kontinensen sehol nem található egyszintű közigazgatási rendszer, ám nem szabad megfelelni egy igen fontos elvről, amelynek lényege, hogy a helyi szinten megoldható kérdéseket helyben kell megoldani, a kormánynak nem feladata a megyék helyett azok funkcióját ellátni. Ez az elv az NSZK-ban 75 éve meghatározza a közigazgatást – mondta Mainz polgármestere, dr. Hofmann, aki arról is beszélt, hogy Magyarországon most nagy esély van a legjobb működő modell kiválasztására és megvalósítására. A szeminárium egyik célja éppen az volt, hogy a tapasztalatokat átadják a magyar szakembereknek. Az NSZK-ban az önkormányzatnak igen fontos szerepe van a gazdasági életben, hiszen a beruházások 66 százalékát a községek indítják el.

Szóba került a testvérvárosi kapcsolatok fejlesztése is. Ennek segítésére az EGK irodát nyit Budapesten. A kapcsolatok építésére 3 millió ECU áll rendelkezésre. Persze a nyugati testvérvárosi kapcsolat kicsit más, mint a magyarországi gyakorlat. Nemcsak a városok vezetői utaznak, hanem sportolók, diákok, kereskedők és iparosok, nem egyszer 200–300 ember.

A helyi önkormányzatok anyagi feltételeinek megteremtéséhez Nyugaton három forrás vehető igénybe: a helyi adók, a kormány által nyújtott támogatások, továbbá az önkormányzatok tulajdonában lévő befektetések haszna. Magyarországon ez azt a kérdést veti fel, mi legyen a szegényebb térségekkel. A jelenlegi kormány csupán arra vállalkozik, hogy megtanítja „halásznai” az önkormányzatokat, s ehhez biztosítja a minimális eszközrendszerrel. Egyébként az önkormányzati törvény belügyminisztérium által kidolgozott koncepciója a hátrányos helyzetű területek felzárkóztatását elsősorban a megyékre hárítja át. A jelentős pénzzel gazdálkodó megye azonban újabb bürokrácia forrása lehet.

Cs.

A Vállalkozók Pártjának gondjai

Tegnap a Vállalkozók Pártja mintegy negyven képviselő-jelölt részvételével a MEDOSZ Dózsa termében, a sajtó meghívott munkatársainak jelenlétében fontos kérdéseket vitatott meg. Mindenekelőtt Szabó Tibor elnök ismertette azt a tényt, hogy a Vállalkozók Pártját sem a decemberi, sem az 1990. február 7-i Nemzeti Csúcstalálkozóra nem hívta meg Szűrös Mátyás. Pedig a párt 1989. december 5-én már létezett. Ma több mint 14 ezer tagja van. Az a véleményük, hogy a kormány rájuk vonatkozó kinyilatkoztatásai csak szavak. A vállalkozókra az országos vezetés nem tart igényt. Levelet írtak Szűrös Mátyásnak, melyben nehezményezték mellőzésüket.

Ezek után a választási ajánlószervényekről szólt az elnök. A tapasztalatok szerint a lakosság 40–50 százalékánál maradnak cédulák, mert az emberek félnek személyi adataik kiszolgáltatásától. A felszólalók egyéb, a kampánnyal kapcsolatos észrevételei után tiltakoztak a „nem lakás célját szolgáló helyiségek bérletéről szóló minisztertanácsi rendelet” ellen. Ennek értelmében ugyanis száz százalékkal felemelhetik az iparosok és kereskedők helyiségeinek bérleti díját. Így az jár rosszul, aki egy lepusztult boltot, műhelyt

újjaépít vagy korszerűsít. A korrekt eljárás – többek szerint – az lett volna, ha az IKV kimegy és megnézi az ingatlant, majd megegyeznek az újabb bérleti díjban. Mivel ez nem valósult meg, így a Vállalkozók Pártja arra szólítja fel tagjait, hogy ne fizessék a kirótt összeget, hanem fellebbezzenek. Akik hátrányos helyzetbe hozzák a vállalkozókat, vagy elfelejtjük egy-egy hivatalos tárgyalásra meghívni őket, nem számítanak arra, hogy a kiskereskedők, kisiparosok fogják esetleg a munkanélkülieket munkába állítani.

Felszólalt Harsányi Gábor színművész is, ő Karinthy Mártonnal 1982-től hozott létre magán színházat. Egy elhanyagolt mozi vetek bérbe, öt millió forintért átalakították, s most megkapták az IKV papírt: 100 százalékkal több terebért kell fizetniük. Tízéves küszködésük tehát kárba vesztett. A magánvállalkozás ma Magyarországon – mint látható – olykor igen rossz és ízléstelen kabarétréfává lesz. Pedig a magániparnak és kereskedelemnek jól kell működnie, hogy számíthassunk a külföldi tőke beáramlására.

Ma a Vállalkozók Pártjának országos elnöksége az elhangzott kérdéseket ismét megtárgyalja, illetve erre vonatkozó konkrét intézkedéseket is hoz.

Györffy László

Tökés László sajtótájékoztatója

„A szerep választott engem”

A hazánkban vendégeskedő Tökés László csütörtökön a Dunamelléki Református Egyházkerület Ráday Kollégiumában folytatta a legutóbb önhibáján kívül félbemaradt sajtótájékoztatóját. Ez volt egyben magyarországi útjának záró akkordja. Mint elmondta, rendkívül sűrű és zsúfolt program áll a háta mögött, találkozott Casaroli bíborossal, járt Szegeden, Pápán. A közbejött politikai okok miatt Bukarestbe utazott, ahol alkalma nyílt Baker amerikai külügyminiszterrel is tárgyalni, majd ismét Kisvárdán és Kecskeméten fejezte be utazását. Eközben a bizalomerosztás és közeledés előmozdítása képpen egy román katonai küldöttséggel is találkozott Kárpáti Ferenc társaságában.

Tökés László elmondta, soha nem volt része hasonló élményekben, vég eredményben egy bezárt állapotból került egyszerre a figyelem és a szolgálat középpontjába. Most már egy kicsit lazíthatok – tette hozzá derűsen és ebben a megkönnyebbült hangulatban jelentem meg az Önök társaságában.

A sajtó jelenlévő képviselőinek beszélt a két népet foglalkoztató eredményekről, gondokról. Sajnálkozását fejezte ki amiatt, hogy az itteni programok torlódása miatt látóköréből kiestek a Romániában lezajlott legutóbbi események, így arra nem vállalkozhat – mondotta –, hogy a legfrissebb eseményeket kommentálja. Bizonyos jelekből, alulról jövő kezdeményezésekből úgy ítéli meg, hogy azok nem egy irányba mutatnak. Sajnos, érzékenyebbek vagyunk csak a rosszra odafigyelni. Ellenben az is igaz, hogy a manipulált módon kielezített vásárhelyi nemzetiségi helyzet nagyon könnyen továbbterjedhet és eluralkodhat a társadalmon.

Tökés László úgy értékelte, hogy hazájában, sajnos, megtorpant – vagy legalábbis lelassult – a demokrácia fo-

lyamata. Az indulás ígéretesebb volt, ezért Románia népejn egyfajta kiábrándultság lett úrrá. Ő mindennek okát abban látja, hogy népe igen csekély szabadságot örökölt a Ceausescu-rezsimtől, és a demokrácia egyik napról a másikra nem funkcionál. Tökés szerint csak a kelet-közép-európai folyamatokba bekapcsolódva képzelhető el országa demokratizálódása, és ha hatóság támogatást kap Románia mind Nyugatról, mind Keletről, akár csak korábban, akkor minőségi ugrás mehet végbe hazájában. *Nem járjuk végig – mondotta – a demokrácia önfejlődésének kínos, keserves, hosszadalmas útját, hanem hasznosítjuk a máshol elért eredményeket. A román demokratizálódás garanciája ilyen formán nem belföldön, hanem külföldön van.*

Saját szerepéről így nyilatkozott: – Nem én választottam azt, hanem a szerep választott engem és ennek kell, kellett eleget tennem, például a mostani jószolgálati úttal is. Úgy érzem, hazám ügyét jobban tudom szolgálni, ha az egyházi pályán maradok.

Bakerrel való találkozóját Tökés László gesztusértékűnek nevezte, „a külügyminiszter mintegy felmutatott a világ előtt, s ezzel egyúttal Temesvárra is reflektorfény esett”. Az egyik tudósítóhoz szólván, aki Tökés Lászlót példaképnek nevezte, a református lelkipásztor kifejtette, hogy példaképnek lenni a legnehezebb szerep.

– *Komolyan kell venni hitünket, vissza kell nyertni önazonosságunkat, mert kell találnunk saját magunkat, mert kétféle tudattal nem lehet élni.*

Tökés László minden mondatában elismeréssel és a köszönet hangján szólt a Romániának nyújtott magyar morális segítségéről és támogatásról, valamint ismételtlen megköszönte a nálunk töltött értékes napokat.

Pál Zsuzsa

Fesztivál és forgalom

Március 16-án kezdődik és 25-én fejeződik be a Budapesti Tavasz Fesztivál, amely az idén lép tizedik esztendőjébe. Ma már belföldön és külföldön egyaránt jól ismerik ezt a rendezvénysorozatot, amely a magyar kultúra értékeinek bemutatásával jól szolgálja az ország vonzerejének fokozását. Az idegenforgalom a világon mindenhol sajátos szövetségre lépett a helyi kultúrával, annál is inkább, mert a külföldiek a szellemi értékeken keresztül ismerhetik meg az adott országot. Ma, amikor önvizsgálatot végez a társadalom, a kultúra örök, emberi értéke nem kérdőjeleződik meg. Azzal, hogy Budapest be tudott lépni a fesztiválvárosok sorába, Magyarország minden évben bizonyosságát adhatja annak: részese és gyarapítója a világ és Európa kulturájának. Budapest Főváros Tanácsa úgy kapcsolódik a rendezvénysorozathoz, hogy március 22. és 25. között első alkalommal megrendezi a Duna menti városok kulturális találkozóját.

Az európai népek sorsközösségét reprezentáló rendezvény a világiállítás előkészítését is szolgálja. Az Utazás '90 kiállításon az idén 50 magyar és – 22 országból – 70 külföldi idegenforgalmi szervezet kínálja programjait. A tavaszi fesztivál idején a Nemzetközi Kulturális Intézet japán kulturális napokat tart, ennek programjában fametszet-kiállítás, színházi- és divatbemutató, filmfesztivál és körutalálkozó szerepel.

Tavaly 25 millió külföldi látogatót hazánkba, az idegenforgalom 738 dolláros bevételt könyvelhetett el. Az idén sem mérséklődik a beutazó forgalom, Budapesten és a Balatonon már nagyrészt elkelték a szállodai helyek: az idei év az Európai Turizmus Éve.

Hazajött a milliárd

A Dátum 1990. január 26-i számában Pavics Lázár tollából megjelent cikk megkérdőjelezi, hogy a Magyar Alumíniumipari Tröszt helyesen – sőt tisztességesen – gazdálkodik a reá bízott fémvagyonnal. Mint a szakterület felelős vezetője, kötelességemnek tartom, hogy a vitatott 1988–89-es évek néhány gazdálkodási eredményét ismeressem és – mintegy a felszólítás-

nak eleget téve – a cikk feltételezése szerint külföldön „felejtett” árbevételrel „elszámoljak”.

1.) A Magyar Alumíniumipari Tröszt a szóban forgó években konzekvensen kihasználta a kedvező piaci helyzetet. Az alumíniumtömb magas tőzsdei árát a külföldön érvényesítve konvertibilis elszámolási exportját dinamikusan növelte.

	Konvertibilis export	Konvertibilis import	Export-import egyenlege aktívum
	millió USA dollár	millió USA dollár	millió USA dollár
1987.	120,0	30,5	159,5
1988.	264,2	45,2	219,0
1989. (várh.)	340,0	47,5	292,5

2.) A szóban forgó években a MAT eredménye is dinamikusan növekedett:

1987.	2,3 Mrd Ft
1988.	2,5 Mrd Ft
1989.	5,4 Mrd Ft (várható)

3.) A székház „palotásítása” a valóságban egy 25 éves épület rekonstrukcióját jelenti.

4.) Ami a vezetők személyi jövedelmét illeti, a kiemelkedő eredmények ellenére sincsenek MAT vezetők a legnagyobb jövedelmet realizáló vállalati vezetők között.

5.) A statisztikai adatokra támaszkodva elpukkantott petárdácska azt sejteti, hogy a MAT osztrák vegyevállalatának jelentős (30–40%) áremelkedéssel adott el 1988-ban 6.200 t, 1989-ben 7.755 t alumíniumtömböt, és így mintegy 12 M dollárral tartozik elszámolni a nyilvánosság előtt.

Mivel ez a vádpont adja a hivatkozott cikk támadó élet, kénytelen vagyok a kedves olvasót bizonyos kereskedelem-technikai részletekkel is untatni. Az alumíniumtömb tőzsdei cikk, árát a kereskedelmi megállapodásokban a tőzsdei jegyzésekhez igazítják. A tőzsdei jegyzések rövid néhány hónap alatt is igen jelentős ingadozást mutatnak és a szóban forgó években mutattak is. A Pavics úr által a statisztikákban fellelt mennyiségek (1989. I–III. negyedévből helyesen 4.200 t és nem 7.755 t) értékesítése provizórikus áron történt, ami a közhasznú szóhasználatban talán a foglalt fogalmához áll legközelebb. A „foglaltal” a vevő – ellenérték fejében – jogot szerez arra, hogy egy későbbi, egyeztetett időpontban a szerződött alumíniumtömb mennyiség tényleges fizikai birtokába

jusson. A provizórikus ár (foglaló) az üzlet létrejöttékor azonnal esedékes és az eladónak (MAT-nak) azonnal kamatozik. Az áruszállítás hónapokkal később következik be és az áruszállítás időszakában érvényes tőzsdei jegyzésen történik az ügylet elszámolása. 1988-ban az osztrák partnerrel megállapított provizórikus átlagár 1 214 dollár/t, a londoni fémtőzsde 1988. 3. havi átlagos jegyzési ára 2 322,86 dollár/t volt, és a szóban forgó szállítások végelszámolásakor a MAT 2 457 dollár/t tényleges átlagárát kasszírozott.

Hasonló gondolatmenet alapján az 1989. I–III. negyedévi osztrák viszonylatú szerződések statisztikai provizórikus átlagára 1 528 dollár/t, az elszámolási időszak londoni 3 havi tőzsdei átlagára 1 728 dollár/t, a realizált és beszedett tényleges átlagár 1 813 dollár/t. Tiszta lelkiismerettel kijelentem tehát, a MAT megfelelő gondossággal és üzleti értelemben is dollárnyereséggel sáfárkodott a rendelkezésére álló fémvagyonnal. A külföldön „felejtett” milliárd – kacsa.

6.) Ami a MAT Bécsben működő vegyevállalatát, a HUNGALOX-ot illeti, a szóban forgó üzleti konstrukcióban – egy 1989. évi 700 tonnás tételt leszámítva – nem volt és nincs szerepe.

7.) A fentiekre Pavics Lázár kolléga egy telefonnal meggyőződhetett volna. Remélem, legközelebb felveszi a telefont.

Milóty György
a MAT kereskedelmi
vezérigazgató-helyettese

Hová tart a szovjet gazdaság?

Moszkva most a világgazdaságba történő tényleges integrálódásnak és a rubel konvertibilitásának megvalósításán fáradozik – mondta a Canberrában tartózkodó Nyikolaj Rizskov, szovjet miniszterelnök, aki ausztrál üzletemberek egy csoportjával tanácskozott. A politikus elismerte, hogy a háború utáni szovjet gazdaságpolitikai gondolkodásmód kudarcot vallott.

Elmondta, hogy 1991-re szeretnék bevezetni a világgazdasági átlagot a szovjet gazdaságban, mert a konvertibilis rubel megteremtésével együtt ez alkotja a gazdasági átalakítás kulcskérdését.

A tervekről szólva közölte: szeretnék megnyitni a szovjet Távol-Keletet a turisták előtt, s foglalkozni a különleges gazdasági övezetek létrehozásának gondolatával is. A távol-keleti térségben a gazdasági kapcsolatok javítására törekszenek Japánnal. Rizskov szerint a szovjet gazdaság jelenlegi katasztrofális helyzetének hátterében a háború utáni elhibázott gazdaságpolitika áll. A szocialista és kapitalista piac külön létezésének elmélete megakadályozta, hogy a Szovjetunió integrálódjon a világgazdaságba, így az ország túlságosan elszigetelődött – vélte a szovjet miniszterelnök.

Csökkenő konzervexport

HOL A MEGOLDÁS?

Az élelmiszertermékek szocialista exportjában változatlanul nagy a bizonytalanság. A kivihető áruk mennyisége évről évre kevesebb, főként a szovjet export elmaradása okoz továbbra is gondot a konzerveket, valamint a zöldség- és gyümölcsfélét termelő, illetve exportáló cégeknek. A kivitel szabályozására január 24-én kihirdetett rendelet, az engedélyezett új rendszere többnyire elégedetlenséget szült.

A konzerviparban továbbra is a nagy készletekkel kénytelenek „együtt élni”. Bizonyos könnyebbséget csupán az jelentett számukra, hogy a Kereskedelmi Minisztérium az első negyedévi szállításokra az elvi engedélyt kiadta, így a gyárak a tavaly gyártott késztermékektől, a termelők és a Hungarofruct a tárolt zöldség-gyümölcs egy részétől talán megszabadulhat.

Varga István, a Hungarofruct Konzervipari Kereskedelmi Kft. igazgató-helyettese elmondta: tavaly 273 ezer tonna zöldség-, illetve gyümölcsárut exportáltak a szocialista piacra, az idén ennél 65 000–70 000 tonnával kevesebbel számolnak. Az első negyedévre 43 ezer tonnára szóló kiviteli engedély valóban megkönnyebbülést okozott. Ugyanakkor nehezíti munkájukat, hogy a KEM főleg adminisztrációs lépéseket iktatott be:

ugyanis most már csaknem minden szállítmányra külön kell engedélyt kérniük.

Nagy István, a Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Minisztérium külkereskedelmi osztályának helyettes vezetője sokkal több nehézséget lát. Az élelmiszerek szocialista exportja ugyan megindult, ám az import igen minimális, így továbbra is fennáll annak a veszélye, hogy az aktívum növekszik. Véleménye szerint a kiviteli kérelmeknek hozzávetőleg a felére ad engedélyt a társmisztérium. Ez érzékenyen érinti a gyártó vállalatokat. A likviditási lista ismeretében máris több bank jelezte a MÉM illetékes főosztályának: jónéhány élelmiszerfeldolgozó cég fizetésképtelensége miatt fel akarja mondani a hitel-szerződést.

Ez a konzervgyárak egy részét kedvezőtlen helyzetbe hozhatja: ha ugyanis a pénzintézetek a 30 százalékos kamatra sem adnak hitelt nekik, s nem tudják finanszírozni készleteiket, akkor az érintett élelmiszerüzemek becsukhatják kapuikat. Van olyan konzervgyár, amelynek a rövid lejáratú hitelállománya ebben az évben 30–40 százalékkal növekedett; az egyik vállalat pedig egy hónap alatt ennél is jobban: 1 milliárd forintot csaknem 1,5 milliárd forintra.

Országos szójatanácskozás Harkányban

Kettős szorításba kerültek a nagy fehérjefogyasztó állattartó üzemek: a hústermelés növelése és a húsminőség javítása a takarmány fehérjetartalmának növelését igényli, az importfehérje várható drágulása (többek között a forint leértékelése miatt) viszont rontja a termelés gazdaságosságát és több devizát igényel. A Harkányban szerdán rendezett országos szójatanácskozás résztvevői egyértelműen úgy foglaltak állást, hogy bővíteni kell az immár másfél évtizedes múltra visszatekintő magyar szójatermelést. Ezt teszik a közös piaci országok, ezt teszi a szomszédos Ausztria is, mert a hazai termelés fejlesztésével kívánják lazítani a tenegerentúli szójaimporttól való függésüket.

Nyugat-Európában kiemelt állami támogatásban részesülnek a szójatermelők, nálunk ez fordítva történik: még a korábbi kedvezmény is megszűnt. Az agrárkormányzat három évvel ezelőtt meghirdetett fehérjeprogramja – a vele járó támogatás – nyomán megkészszerződött a szója termőterülete Magyarországon. Tavaly az eddigi legnagyobb szójatermelést takarították be a gazdaságok: 116 ezer tonnát. Egyértelművé vált tehát, hogy a Kárpát-medence klimatikus viszo-

nyai között is eredményesen és jövedelmezően lehet termelni ezt a fehérjegyadag takarmánynövényt, amely hovatovább nem is csak takarmányként hasznosul, hanem az emberi táplálkozást is szolgálja: tavaly már 3000 tonna szójalisztet használtak fel nálunk különféle ételekhez.

A hazai állattenyésztés sajátos szerkezetű: az évi 2,2 millió tonna vágóállat 80 százaléka sertés és baromfi, azaz olyan állatfaj, amelynek hústermeléséhez nélkülözhetetlen a fehérjekoncentrátum. Az importból származó fehérjéért azonban évente 200 millió dollárt kell fizetnünk, csaknem annyit, mint a külföldről behozott növényvédőszerért, műtrágyáért, gépekért együttvéve. Nincs tehát más választásunk – hangoztatták a szakemberek a harkányi tanácskozáson – mint az, hogy bővítsük a hazai szójatermő területet. Öntözés nélkül is 80–100 ezer hektárnyi föld alkalmas erre az országban, öntözéssel pedig akár a duplájára is lehetne növelni a területet. A termelők viszont azt kérik, hogy a szója árban is jusson kifejezésre: a hazai termeléssel devizát takarítanak meg, az exportra kerülő hussal pedig devizát szereznek az országnak.

(MTI)

Gazdaságpolitikai rovatunkat szponzorálja az
M&M Szoftverház Kft.

A Magyar Liberális Párt képviselőjelöltje

– A nagyobb tömeg- és történelmi pártok után 1989 októberében megalakul a számarányában talán kisebb létszámú, de kifejezetten a liberális gondolkodó polgárok szervezeteként a Magyar Liberális Párt. Ön mint egyik alapítója és jelenlegi elnöke – mindemellett ügyvéd – mikor és hogyan kezdett az aktív politikai élettel foglalkozni?

– Ahhoz, hogy egyáltalán aktívabban foglalkozzam a politikával, a Független Jogász Fórum megalakulása adta a döntő lépést 1988 novemberében. A százharmincöt tag közül az egyik alapító vagyok. Eleinte a Fórum keretében részben szakmai, részben politikai munkát végeztem, majd nagyon rövid ideig a Magyar Függetlenségi Pártban tevékenykedtem, de a magam emberi stílusát nem tudtam összeegyeztetni azzal, amit ez a politikai életben irányvonalként elhatározott. A Magyar Liberális Párt gondolata 1989 nyarán öltött fel bennem, és kidolgoztam egy programnyilatkozatot, melyet aztán Bártfai Pál és Bába Iván alapító tagokkal együttesen továbbfejlesztettünk, majd ősszel a nyilvánosság elé léptünk.

– Miért a liberális eszme fogalmazódott meg Önben és társaiban, miért van szükség jelenleg ebben az országban Magyar Liberális Pártra, amikor

számtalan párt, szinte az egész magyar lakosság élettevékenységét felölelő programokkal áll elő?

– A liberális vagy szabadelvű párt alapításának elhatározása onnan származik, hogy ez az a gondolat, ami minden ember politikai tudatában rejtetten meghúzódik. A magyar történelemben a legszebb időszakok voltak, amikor a liberális eszmék éppen kormányzati politikaként is meg tudtak jelenni. Gondoljunk az 1867-es kiegyezést követő évekre, vagy a reformkori szabadelvű gondolkodók politikájára. Mivel ma ilyen tisztán liberális elvi alapokon nyugvó párt nem létezik, úgy gondoltuk, hogy erre a mai magyar politikai életben feltétlenül szükség van.

– A liberalizmust mint politikai irányzatot – itt és most, a mai Magyarországon – szíveskedjék röviden meghatározni.

– Tulajdonképpen ez a politikai irányzat csak az elmúlt negyvenöt évben nem volt jelen. Ezért szeretnénk ezt feléleszteni ma, és azért is, hogy ennek a politikának a hordozója, a polgárság negyvenöt éves szunnyadásából felébredjen. A liberalizmus azt jelenti ma is, hogy az a jó társadalom, amely az egymással versengő, független egyének kölcsönösen előnyös együttműködésén alapul. Ebben a társadalomban szabadon cselekedhet mindenki mindaddig, amíg mások jogait nem sérti vagy mások jogait nem akarja korlátozni. Ebben a liberális társadalomban az állam nem a népfől független, hanem a nép szuverenitásából ered, és mert adót fizetünk, az államnak ez ellenében szociális és szervezési kötelezettségei vannak a néppel szemben. A gazdaság pedig nem állami feladat, hanem döntően az egyének társulásának dolga az ésszerű szabad verseny és piacgazdálkodás keretein belül. Ezek a lényegibb pontjai a liberalizmus eszméjének, melyek általában fellelhetők az emberek hétköznapi

Dr. Mészáros Vilmos

– A Magyar Liberális Párt, ha nem is azonnal, de néhány éven belül kaphat vezető szerepet a magyar politikai életben, de nem feltétlenül a párt tagjainak a száma miatt, hanem képzettsége, elkötelezettsége és szakértelme alapján. A legsürgősebb feladat talán a párt részéről, hogy megfelelő arányban működjen a hatalomban, hogy befolyásolni tudja a korábban létesült pártok politikáját, esetleg éppen az egyensúly szerepét töltsse be.

– Magyarország jelenlegi sorsa, politikai változásai véleménye szerint mennyiben függenek a Szovjetunióban zajló folyamatoktól, milyen a magyar politikai kibontakozás lehetősége ennek függvényében?

– Úgy gondolom, az elmúlt másfél-két évben sokkal jobban függött a magyar kibontakozás a szovjet változásoktól, mint manapság. Ebben az elmúlt időszakban inkább kellett számolni a visszarendeződés veszélyével, de ma már nyugodtan lehet állítani, hogy a bolsevista diktatúrába való visszarendeződés kizárt. Arról nem is beszélve, hogy a Szovjetunióban is elindult a demokratizálódási folyamat, ha lassabban is, mint más kelet-európai államokban. A mi változásaink, úgy érzem, már függetlenek a szovjet reformoktól.

– Mi a véleménye arról, hogy egyre nagyobb arányú külföldi tőke áramlik be a hazai vállalatokba, illetve néha úgy tűnik a kevésbé tájékozott polgár számára; eddig politikailag függünk Kelettől, most pedig majd gazdaságilag fogunk függni Nyugattól?

– A túlzott függést sem politikai, sem anyagi értelemben akár Nyugattól, akár Kelettől nem tartanám helyesnek. Ugyanúgy az ország kiárusítását sem, amint azt manapság mondani szokták. Ugyanakkor a külföldi tőke beáramlására a gazdasági élet fellendítése céljából igen nagy szükség van. Ennek hatása pedig az lehet, hogy új vállalatok alakulnak, új technológiát kapunk. Ennek során a magyar munkás munkafegyelme is lényegesen javul, és olyan termékeket tudunk gyártani, melyeknek az eladásából származó bevételt adósságállományunk csökkentésére fordíthatjuk. A gazdasági függőségnek, persze, van veszélye, de ezt korántsem érzem akkorának, mint amekkora a negyvenéves politikai elnyomatás volt. Ezenkívül nyilvánvalóan fel fog nőni az a gazdasági és műszaki vezető réteg, amely a magyar gazdaságot a kívánatos irányba tudja majd irányítani. A teljes függetlenséget egyelőre nem tudjuk elérni, mert jelentős gazdasági tartozásaink vannak. Éppen ezért igen nagy a politikai élet felelőssége is, hogy ezt a kívánt mértékűre csökkentse.

gondolkodásában, ha nem is ilyen pontosan.

– Mit tart fontosnak a Magyar Liberális Párt programjából mint képviselőjelölt?

– A programban, ha pontosan nem is szerepel, de elérendő célnak tartom, hogy a polgárságot aktivizáljuk; azt a társadalmi réteget, amely mindig is – nem csak a liberalizmusnak – az egész politikai életnek vezető ereje volt a reformkor óta. A másik cél a belpolitikában érendő el. Jöjjön létre olyan jogállam, amely a liberális alapelvek szerint mindenki számára alapvető emberi és polgári jogokat biztosít. A kisebbségek számára is megfelelő méltóságot és – egy alkotmányos intézményrendszeren belül – megfelelő politikai egyensúlyt hoz létre. Ez na-

gyon fontos, mert egyensúlynak kell lenni a különféle pártok és politikai irányzatok között, mert ha ezt az egyensúlyt közjogilag biztosítjuk, akkor kizárható a diktatúra újjáéledésének a lehetősége.

– Milyen szerepet szán a pártnak az ország politikai életében?

ManDÁTUM

Ezzel a rovatunkkal rendszeresen jelentkezünk a választási kampány idején. Képviselőjelöltek mutatunk be, pártokat, és figyelemmel kísérjük a választások körüli jelenségeket is.

Hogy majd mire szavazok?

Kérdezed te, érdeklődik ő, úton-útfélen tétova ismerősök tudakolóznak. Nos, nem árulok zsákba macskát, de előbb tisztázunk pár kérdést:

A 16 éves szakközépiskolás K. Tibi a következőkkel fejezte be életkörülményeiről szóló fejtegetéseit: „Már tegnap rájöttem, hogy zsebpénzem nem bírja el a napi fél liter tejet, amelyet a délelőtti szünetek egyikében szoktam a büféből elfogyasztani. Ma reggel is egy szelet kenyérral többet emeltem el a reggelinél, és tízóraira megteszi a szelet kenyér meg egy pohár víz. Pedig imádom a tejet!”

Már-már elcsépett, de a tisztázásig megoldatlan kérdés: a kiemelten magas nyugdíjasok miért nem szánják el magukat, hogy a „főle” egy részét önként, hazafiúi elszánt-ságból felajánlanak valamilyen szociális vagy kulturális célra... A „jogi” kimagyarázkodás nem megnyugtató, bár az látszatra mindent a helyére tesz...

A közpénzek, a nemzeti vagyon elherdálói füttyülhetnek az inflációs rátára. Számonkérés, elszámoltatás? Nuku. Senki nem tud semmiről, nem emlékszik semmire... S akinek vaj van a fején, az láncszem az összefonódások-

ban... Csak így lehet elképzelni... Vagy talán az igazságszolgáltatás mérlege lenne hamis...? Nagy a félsz? Feszít még a „hatalmi túlsúly”...? Cinkosság...? Cimikusság...?

A félve-óvatossággal feszegetett csapatkivonások... A huzavona, a beszélés, mellébeszélés... A Fogadás és a Jaltai türelem c. cikkek a Dátumban fején találták a szöveget...

Hogy kikre fogok szavazni? Mert szavazni fogok, az szent! Azokra, akik nem szóvirágokat és nem retorikacserjéket ültetnek; akik hatalmaskodás helyett hazában, népben, nemzetben gondolkodnak, s a lehetőségek határain belül már bizonyítottak is – amikor a rászorulókat anyagi, erkölcsi, jogi védelemben részesítették; azokra, akik a hatalom-koncnál többre tartják a magyarságtudatot – határainkon belül és kívül – anélkül, hogy más népeket, nemzeteket pocskondiáznának... Azokra, akik a közszolgálatot a KÖZ szolgálatának tekintik; azokra, akiknek ember-tudata ép, tiszta, és nem igyekeznek meglovagolni frázisokkal az igazságot kereső tájékozatlanokat; azokra, akik keresik a koalíciós összefogást a szétaprózódás helyett és ömlengések helyett felelősségtudatról tanúskodnak.

Nos – szavazni fogok! Hogy kikre – majd eldől március 25-én.

Révay Gyula

Gyórfy László

Tatabánya

A bányák városa, a szén megyéje, a szénecsáták hős városa. Olvastuk, láttuk nem egy alkalommal, hogyan vívták szénecsátáikat a bányászok. Láttuk filmhíradókban az örökké füstölő kéményeket, a csillogó aknatornyok lift-házait; a hatalmas kerekek mint szélmalom vitorlái, állandóan pörögtek. Mert e városban mindig fúj a szél. A hegyek tövében húzódó megyeszékhely most mintha aludna. Herczig Otó, a városi tanács osztályvezetője igazol bennünket:

– Körülbelül hat éve nem nő a lakosság száma. A nagyüzemek rendre kimúlnak, s maradnak a szén fellegvárásban kis kft.-k, a gmk-k meg a hasonló gazdasági szervezetek. Gondolja meg, hogy a környéken már csak egy működő akna van, Oroszlányban. A megyébe máshonnan kell szén hozni...

A szénbányászat a nyolcvanas években szép csendben kimúlt. Az emberek keresték helyüket: igen sokan eljárnak dolgozni, néhány nagyobb üzembe, amely még csak-csak prosperál. Vállalják az utazást, mert a korábbi években jó jövedelemhez szokott emberek nem akarnak mai élet-színvonalukról lemondani. Ez természetesen mind nehezebbé válik.

Tatabányát 1947-ben avatták város-sá. Akkor csapták hozzá Felsőgallát, Alsógallát és Bánhidát. 1950-ben újabb változás történt: megyeszékhelyé kiáltották ki Tatabányát. Ez két-től hatalmas helyzetet eredményezett, hiszen régebben Komárom volt a megyeszékhely, majd az első világháború után Esztergom. Mindkét városban maradt egy-egy megyei hivatal, s Tatabánya is próbált alkalmazkodni az új helyzethez.

Most az idegenek az tűnik föl első-sorban, hogy ez a település igencsak szétterült. Tizenhat kilométer hosszúra nyúlik a hegyek alatt, sok a zöldterület és kisebb tavak között tekeregnek az utak. Nem kevesebb mint tizenöt helyi autóbusszjáraton hozzák-viszik az utasokat. Egy ember azt mondta – a főpályaudvaron magunk is meggyőződhetünk róla –, hogy rendszeresen járnak a buszok. Már induláskor késnek. Sok az utas, nagy a tülekedés, pedig ez csak azóta van, hogy számítógép irányítja a forgalmat. Ugy tűnik, korszerűsödött a városi közlekedési helyzet, ám a kézi irányításhoz való visszatérést sokan szívesebben vennék.

Természetes, amint megszűntek a bányák, a városi irányítás elkerült a szénecsátától. Egyre inkább a város vette s veszi át a közületi tennivalókat, az

infrastruktúra gondozását. A hatvanas évektől egyre romlott a bányászat helyzete, ennek negatív következményei jórészt még ma is érződnek. Az általános városrendezési tervet fél tucatszor módosították. A népesség száma dinamikusán nőtt, ezzel nem tartott lépést a lakásépítés. Például évek óta nem épült tanácsi lakás. Az ipar szerkezete – főleg a kitermelő jelleg miatt – féloldalassá tette a város fejlődését. A népesség időközben 14,4 százalékkal nőtt. Hetvenhatezer körül van a lakosság száma. Az iparban foglalkoztatottak csoportja – bányászat, cementművek – 30 százalékkal csökkent, a mezőgazdaságban foglalkoztatottaké is hasonló mértékben. Nőtt a szolgáltatásban dolgozók száma – jelentős volt az üzlethálózat fejlesztése. Egyre több a városból eljáró ingázó, s éppen ez a tény teszi mindinkább sür-gössé a vasútállomás korszerűsítésé-nek befejezését. Két éve át kellett volna adni a pályaudvart. Most sínek, árkok, betonépítmények között cikázna a gyalogosok, nem kevés balesetveszélynek kitéve. Az autóbussz-pályaudvar is szűk, mert több az eljáró dolgozó, illetve gyarapodott a város szolgáltatási szférája.

Miután a szénbányák kimerültek,

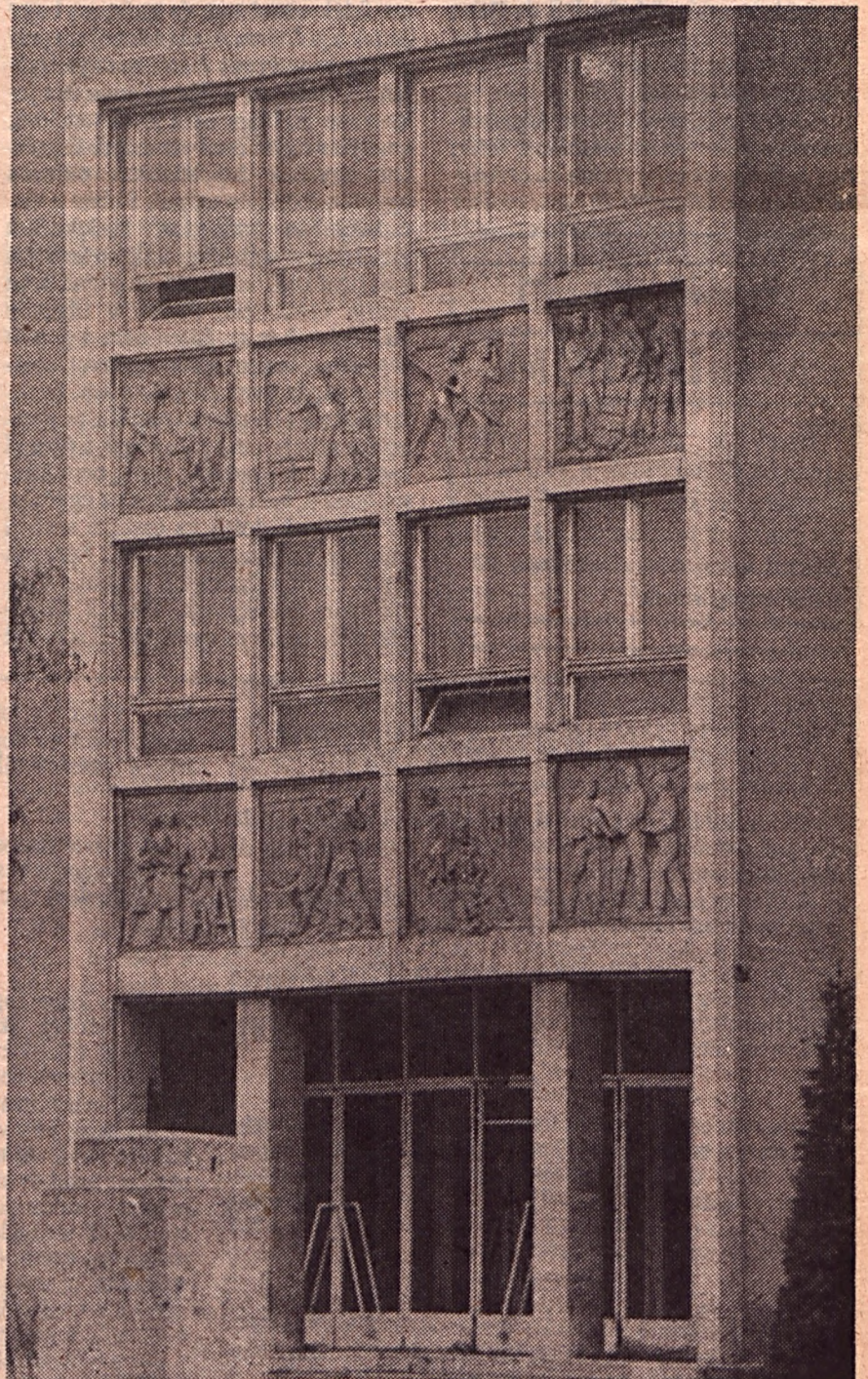
nem készültek föl az új helyzetre, még napjainkban is alakulgatnak kisebb termelőegységek, de nem olyan számban, ami a foglalkoztatáshoz elegendő lenne. Az ezzel kapcsolatos intézkedések – Nagyegyháza, Mátyás – sikertelenek voltak. Így elképzelhető, a város vezetőire mekkora felelősség s munka hárul, hogy javítsák a jelenlegi nehéz helyzetet.

Egyébként Tatabánya mint megyeszékhely fejlődése hasonló a többiekéhez: a megyei tanács egyre átnyúl a város feje fölött. Visszaút a régi helyzet, amikor Tatabánya vitte el a megyei fejlesztésre kerülő pénz jelentős részét, ami húsz éve – a mai áron számítva is – kétszerese-háromszorosa volt. Most például 7,3 milliárd forint jut a megyének és 1,2 milliárd a városnak. Valamikor az arány 50–50 százalékos volt.

Mind ezek ellenére a fejlődést végigkísérhetjük. Hiszen Tatabánya az ország városai közül egy sor mutatót tekintve előkelő helyen áll. Az országban elsőként alakult meg a városi televízió. Minden hétfőn másfél órás műsort sugároznak 21 600 lakásba. A lakások száma egyébként 29 255. A városban kevesebb a lakásigénylő a magas építési költségek, a telekhiány

Tavaly a lakosság városképzési munkája 240 millió forintot ért. Archív képünk a Dózsa-kerti munkáról készült

Ipari városainkra jellemző kép a sztálini korszakból

és egyéb városrendezési gond miatt. Az év elején alig kétezer lakásigénylőt tartottak számon, ezek jó része is biztos, ami biztos alapon kér lakást. Egy családban többen is, olykor két generáció is az igénylők között van. A városnak nincs főiskolája. Működik viszont hét középiskola és egy – még a régi időkből maradt – aknászképző középiskola. Jelenleg húsz lakás-építési kérelem van az illetékes osztály asztalán. Bölcsődei helyek tekintetében a város az országban kilencedik helyen áll. Az óvodákban is elférnek a gyerekek: hazánkban Tata-bánya e téren a második. Az orvosi ellátás jó: egy körzeti orvosra 1699 személy jut, itt is második helyen állnak. Viszont a városok közül iskolai férőhelyek tekintetében az utolsók. Egy általános iskolai osztályba 39 gyerek jár.

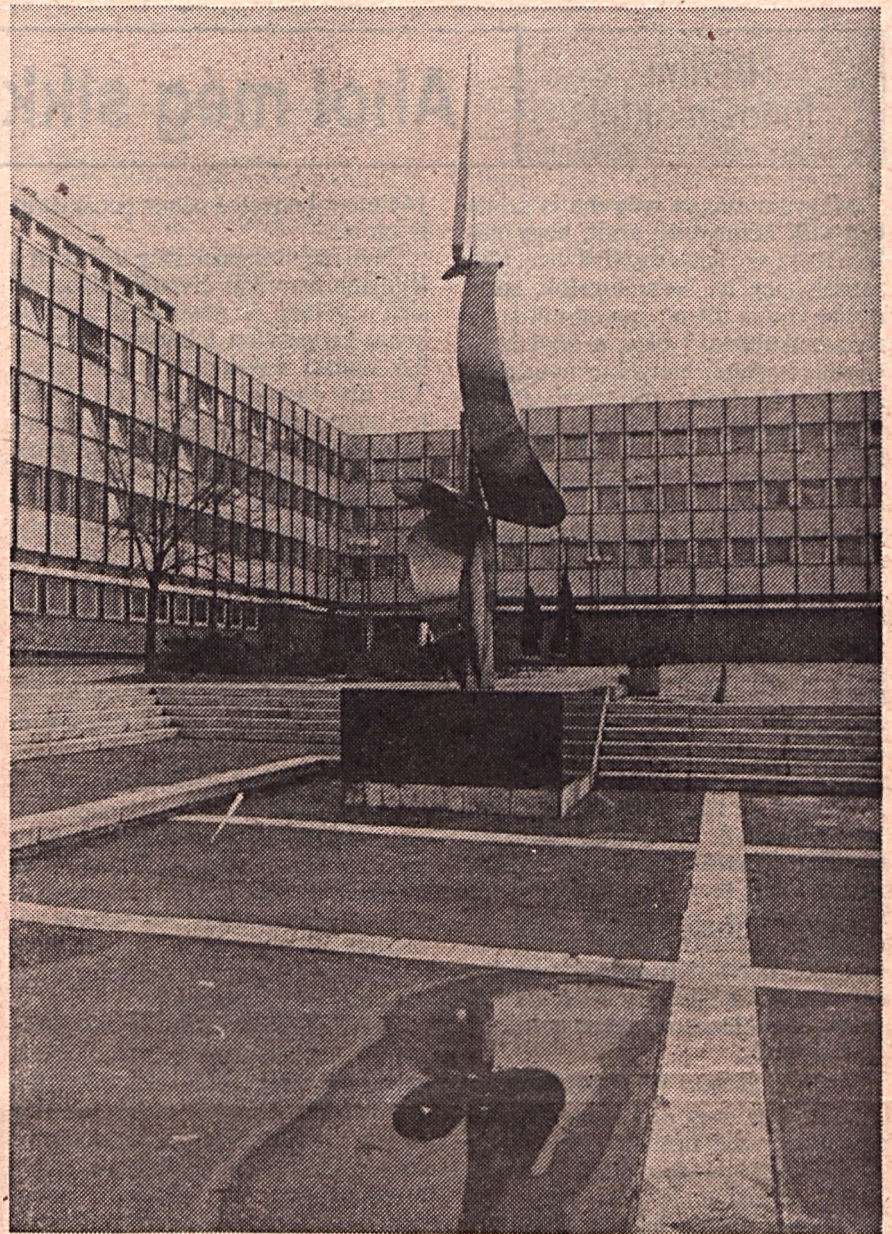
A tatabányaiak szerint – és ezt a turisták is bizonyítják – a város ivóvíze nem jó. E sorok írójának sem ízlott. Igaz, a város lakásaink 98 százaléka vezetékes vizet kap. A csatornahálózatba a lakóépületek 79 százalékát bekapcsolták (ez országos harmadik hely), míg a távfűtés tekintetében elsők a 68 százalékos aránnyal. A száz lakásra jutó népesség 266 fő; az ország

városai közül a második helyet jelenti ez a tény.

Azt mondja az osztályvezető, hogy Tata-bánya alapvetően átmeneti helyzetben van. Az 1990-es év költségvetése, a tervek is ezt bizonyítják, hiszen a rendelkezésre álló összeg csak a fenntartási-működtetési költségeket fedezi. S ott van a város vezetői nyakában a pártvagyongondja is. Ennek működtetésére készültek tervek, de a magas költségek hallatán nemigen akad bérő. Esetleg a Művelődési Minisztérium: a régi pártoktatási központot főiskolává szerveznék.

De azért bizakodók az emberek. A jól szervezett kereskedelmi hálózat, az üzletek gazdag készlete, a művelődési intézmények hatásos tevékenysége biztató a jövőt illetően. Egyébként nincsen olyan városa az országnak, ahol a köztéri szobrok száma megközelítené az ittenit. Igaz, némelyik eltávolítását követeli a lakosság, de új áll majd a helyén – mondják az optimisták. Ők abban bíznak, hogy a gazdasági fellendülés elkezdődik, s ott folytatódik Tata-bánya korszerű középváros-sá fejlődése, ahol a nyolcvanas évek elején leállt.

Pálkovács Jenő

A forradalom lángja a városi tanács előtt

...még mindig biztos a tekintet a régi pártbizottság épülete előtt...

Tatabánya kereskedelmének szerves része a Skála-Sztráda Áruház

Berlini tudósítónktól

Ahol még sikk enni, inni...

Magyarországon még ma is szinte legendák keringenek arról, hogy milyen rossz az ellátás az NDK-ban. Manapság meg ha hazalátogatok, sorra rendre kérdezők: van ott mit enni, nem nélkülöztök? Nos, a következő felmérés adatai, melyek a nyugatnémet Die Welt című napilap hasábjain láttak napvilágot mindenkit meggyőzhetnek.

Az NSZK Mezőgazdasági Központi Marketing Társasága (CMA) az NDK ellátási színvonalát mennyiségi szempontból „rendkívül magas”-nak ítéli meg. 1988-ban az NSZK-ban az egy főre eső tejfogyasztás 92,3 liter, a vaj-, illetve margarin-fogyasztás 8,3, illetve 7,4 kg-ot tett ki. Ugyanakkor az NDK-ban fejtenként 111 liter tejet, 15 kg vajot és 10,7 kg margarint fogyasztottak. Igaz, vannak területek, ahol az NDK fogyasztása akár 50 százalékkal is elmarad az NSZK-é mögött: kevesebb hal, sajt és gyümölcs kerül a keletnémetek asztalára – ez az ellátási gondokkal is összefügg –, s kevesebb kávé, teát és bort isznak ideát. Ez utóbbi oka az eltérő árrendszerben keresendő. Az NSZK-ban a bor, a kávé, a tea viszonylag olcsó, az NDK-ban viszont a kifejezetten drága termékek közé tartozik.

Pedig már nem divat az alkohol

Bár lehet, hogy ez a szempont nem igazán mérvadó, hiszen az NDK-ban a sörön kívül minden alkohol drága, mégis fejtenként 16 liter szeszt fogyasztanak évente, az NSZK-ban kevesebb, 10 literrel kevesebbet. Csak a sörfogyasztás tűnik olyan tipikus német dolognak, ahol kelet- és nyugatnémet közt nincs különbség. Fejtenként évi

144 literrel növeli a német pocakját itt is, ott is.

Nyilván nincsenek még tisztában a legújabb amerikai divattal, miszerint sikk nem inni. Az amerikaiak tisztaalkohol-fogyasztása felmérések szerint 9,6 literrel csökkent, igaz emellett 3,14 liter alkoholt feldolgozott formában engednek le a torkukon. E tendencia összefügg az Újvilág lakosságának elöregedésével is, ám tény az is, hogy a tengerentúlon jobban ügyelnek az emberek egészségükre, mint errefele, Kelet-Európában. Nem tudom, újat mondok-e azzal, hogy Amerikában már évek óta divat leszokni a dohányzásról is. A felmérésekből az is kiderül, hogy 1988-ban minden 12 év fölötti amerikai polgár 73 százaléka fogyasztott alkoholt és 36,2 százaléka dohányzott.

3 millió román alutáplált

Lehet, hogy egészségtelennek, néhanem elmaradtak a keletnémetek étkezési szokásai, hiszen sok zsiradékot és alkoholt, viszont kevés sajtot és gyümölcsöt fogyasztanak. Am világok választják el egy másik kelet-európai szocialista (vagy volt szocialista) ország étkezési szokásaitól.

Romániára gondolok. Az ADN bukaresti tudósítójának beszámolójában olvastam a következőket: majd minden tizedik román, összesen 3 millió embert ért egészségügyi károsodás az évek óta tartó alutápláltság következményeképpen. A diktátor „tudományos alapon nyugvó táplálkozási” rendeletei értelmében a lakosság elvileg havi egy kiló cukrot, egy kiló lisztet, egy liter olajat és napi 30 deka kenyeret vásárolhatott, de a gyakorlat-

ban még ennyihez sem sikerült mindig hozzájuniuk.

A rezsim hivatalos statisztikái szerint a lakosság ételmiszer-fogyasztása 3200 kalória körül mozgott, ez több, mint a fejlett ipari államokban. Igaz, a hús, a tejtermék, a gyümölcs – azaz az egészséges, de kalóriaszegény táplálékok hiányoztak az asztalról. A tej is szójalisziból készült, felvágott húst sosem láttak, a kenyérsütéshez is krumpolit használtak. Az egyoldalú táplálkozás következménye a sok sápadt gyermekarc, a betegségekkel szembeni ellenállóképesség feltűnő hiánya, a fiatal anyák rachitis következtében görbe lába. Orvosi vélemények szerint a károk jelentős része már nem gyógyítható.

Holan-Koch Júlia

Szexunió alakul

E vágyak teljesítésére bizonyára nem is kell túl sokat várni. Freiberg-ben (Szászországban) – hol is másutt – megalakult a Német Szexunió Szervező Bizottsága, mely sikraszáll majd az eddigi tilalmak megszüntetéséért, az erotikus irodalom, video illetve fehérenemű forgalmazásáért. A következő munkabizottságokat kívánják életre hívni: – Homoszexualitás, – Mozgássérültek és a szex, illetve – AIDS felvilágosítás és segítség.

H. K. J.

Gyertyaláng Athénben

Reggeltől kóstolgatjuk a várost, ismerkedünk, bámulásunk. Néhol egész csoportokon kell átfurakodnunk. Igazat kell hagynunk mindazoknak, akik azt állítják, hogy itt az élet az utcán, a piacokon és a tavernákban zajlik.

Igaz, hogy itt minden délszaki, de a Nyugat jegyei is mindenütt jelen vannak. Reklám, reklám hátán. Transamerica, Toyota, Nissan, egy helyütt Skoda(!) a felirat. Azután hibáulán németességgel: Bohnen mit Wurst (bab kolbásszal). Isztambuli utam során láttam hasonló kavalkádot. Ebből is kitűnik, hogy a hosszasan török fennhatóság keleti negédessege sem múlt el nyomtalanul. Az utcákon nagy a zaj. A gyors, hadaró beszéd megzavar. Gesztusok és arcjátékok. Furcsa, de mintha ún. „olvasókat” morzsolgatnának sokan. És valóban, ezt teszik, főleg a férfiak. Az árusbódék szinte egymást követik. (Ujság, édesség, piperecikkek). Megcsodáljuk, azután továbblépünk. (Az évi 50 dolláros valutakeret tiltja a vásárolgatást.) Visszaérünk az Omonia térre. Az ide torkolló utcák szinte valamennyije „bevásárlóutca”. (Mondják, hogy Athén és a turisták 90%-a itt vásárol!) (Most nem turistaszegzonban vagyunk, mégis nagy a tömeg. Sok az autóbusz, a legtöbb Ikarus, jóleső érzés látni őket. Láss csudát, Trabantot, ha csak kettőt is, – de látunk. Villamost mutatóban sem. Viszont van „kisföldalatti”, amolyan pesties léptékű. Am mi nem vesszük igénybe ezt sem. Gyalogolunk. Egy görög katolikus templomból kihallatszik az egyházi ének. Belépünk. Csak egy pillanatra. Itteni szokás szerint mindhárom gyertyát gyújtunk.

Idomok

Kapfinger András felvétele

–Bayer–

Az állattartás titkai

A TENGHERIMALAC

A tengerimalac Dél-Amerikából származik, ahol magas fű alján, félhomályban, páradús meleg környezetben élt. Spanyol tengerészek hozták Európába. Ha tengerimalacot szeretnénk tartani, először gondoskodnunk kell a megfelelő helyről. Régebben ezt istállóban, fészerekben oldották meg, persze ez manapság szinte lehetetlen. Először is, ha fűtlen helyiség áll rendelkezésünkre, mindenképpen faladát kell beszerezni. Abba bőséges, sűrűn cserélt széna, szalma vagy faforgács közé helyezzük az állatot. Ha viszont fűtött a helyiség, akkor sem papír vagy kartondobozt ajánlok, mert azt rágcsálónk könnyedén kilyukaszthatják. A műanyag vagy üveg terráriumba – ugyanúgy mint a faladába – helyezzünk almot. Búvóhelyről is gondoskodnunk kell, erre a célra tökéletesen megfelel egy összegyűrt vagy hajtogatott kartonlap, ami közé befészkelheti magát. Vattát sohasem szabad felhasználni, mert könnyen „foglyul ejtheti magát”, vagy táplálkozás közben szájába, orrába kerülhet, ami végzetes is lehet. Az alom mindenképpen 5–6 centiméter vastag legyen, mert a tengerimalac gyűjtögető életmódja miatt ez alá rejtegeti el a feleslegesnek ítélt élelmét. Ha megéhezik, előássa őket. Aki komolyan szeretne foglalkozni a rágcsálókkal, az valóságos kis terráriumot rendezhet be. Több falemezt alulról összeerősíthet, felül pedig egyik felét alommal, másik felét gyepféglával takarhatja be, s a gyepféglára sok mindent helyezhet, ami az állatának szinte a valódi természetet jelenti.

Kedvenceink egészséges tartásához hozzátartozik a levegő hőmérsékletének szabályozása és páratartalma is. A hőmérséklet azért lényeges, mert nem tudnak kedvenceink izzadni, s ha melegben hagyjuk őket, könnyen elpusztulhatnak. De ha semmiképpen nem tudjuk megoldani az egyenletes hűvös hőmérsékletet, szellős helyen alakítsuk ki életterüket, s gondoskodjunk arról, hogy mindig legyen friss és bőséges ivóvizük, mert így a meleget is jobban tűrik. Következő, rágcsálókkal foglalkozó fejezetünkben a táplálkozással foglalkozunk.

–k–

Programajánló

Farsangi délszláv táncbálat tartanak ma (február 16-án) este hat órától a pécsi Ifjúsági Házban. Hattól hét óráig a gyermekeket várják, ezt követően a felnőttek ismerkedhetnek a délszláv zenével és táncokkal. A muzsikát a Vizin zenekar szolgáltatja.

A Magyar Rádió Pécsi Stúdiójának műsora 1990. február 19–25-ig.

Hétfő-péntekig: Állandó műsorok 6.00 és 7.00 órákor krónika (Kossuth)

Hétfő

5.55–8.00: Hajnaltól reggelig Dél-Dunántúlon (6.15: Dél-dunántúli krónika – Tallózás Zala, Somogy, Tolna és Baranya megyei lapokból – Dél-Dunántúl újtájról – 7.15: Dél-dunántúli krónika – Időjárás – Ügyelet hírei – 7.55: Eseményösszefoglaló) Szerkesztő: Balogh Zoltán.

13.00: Szerbhorvát nyelvű nemzetiségi műsor – 13.45: Német nemzetiségi műsor – 14.30: A Pécsi Stúdió háromnyelvű szolgáltató és kereskedelmi műsora (közben hírek: 15.00: Petőfi, 16.00–17.00–18.00: Regionális, 16.30: Német és szerbhorvát nyelvű) 18.30: Szerbhorvát nemzetiségi műsor. 19.00: Magyar nyelvű hírek. 19.05–19.35: Német nemzetiségi műsor.

Kedd

5.55–8.00: Hajnaltól reggelig Dél-Dunántúlon (6.15: Dél-dunántúli krónika – Lapszemle – Jelentés az utakról – 7.15: Dél-dunántúli krónika – Időjárás – 7.55: Programajánlat) Szerkesztő: Dán Tibor.

13.00: Szerbhorvát nyelvű nemzetiségi műsor – 13.45: Német nemzetiségi műsor – 14.30: A Pécsi Stúdió háromnyelvű szolgáltató és kereskedelmi műsora (közben hírek: 15.00: Petőfi, 16.00–17.00–18.00: Regionális, 16.30: Német és szerbhorvát nyelvű) 18.30: Szerbhorvát nemzetiségi műsor. 19.00: Magyar nyelvű hírek. 19.05–19.35: Német nemzetiségi műsor.

Szerda

5.55–8.00: Hajnaltól reggelig Dél-Dunántúlon (6.15: Dél-dunántúli krónika – Útinform – Tegnap történt – 6.50: Top-lista – 7.15: Dél-dunántúli krónika – Lapszemle a múltból – Körzeti időjárás – Sport

– 7.55: A nap eseményei) Szerkesztő: Fel-ső Pál.

13.00: Szerbhorvát nyelvű nemzetiségi műsor – 13.45: Német nemzetiségi műsor – 14.30: A Pécsi Stúdió háromnyelvű szolgáltató és kereskedelmi műsora (közben hírek: 15.00: Petőfi, 16.00–17.00–18.00: Regionális, 16.30: Német és szerbhorvát nyelvű) 18.30: Szerbhorvát nemzetiségi műsor. 19.00: Magyar nyelvű hírek. 19.05–19.35: Német nemzetiségi műsor.

Csütörtök

5.55–8.00: Hajnaltól reggelig Dél-Dunántúlon (6.15: Dél-dunántúli krónika – Lapszemle – Ügyelet jelentik – Körzeti időjárás – 7.15: Dél-dunántúli krónika – 7.55: Eseményösszefoglaló) Szerkesztő: Gungl László.

13.00: Szerbhorvát nyelvű nemzetiségi műsor – 13.45: Német nemzetiségi műsor – 14.30: A Pécsi Stúdió háromnyelvű szolgáltató és kereskedelmi műsora (közben hírek: 15.00: Petőfi, 16.00–17.00–18.00: Regionális, 16.30: Német és szerbhorvát nyelvű) 18.30: Szerbhorvát nemzetiségi műsor. 19.00: Magyar nyelvű hírek. 19.05–19.35: Német nemzetiségi műsor.

Péntek

5.55–8.00: Hajnaltól reggelig Dél-Dunántúlon (6.15: Dél-dunántúli krónika – Útinform – Ügyelet hírei – 7.15: Dél-dunántúli krónika – Válaszolunk hallgatóink leveleire – Lapszemle – Időjárás – Hétféje sportja – 7.55: Programajánlat) Szerkesztő: Kovács Imre.

13.00: Szerbhorvát nyelvű nemzetiségi műsor – 13.45: Német nemzetiségi műsor – 14.30: A Pécsi Stúdió háromnyelvű szolgáltató és kereskedelmi műsora (közben hírek: 15.00: Petőfi, 16.00–17.00–18.00: Regionális, 16.30: Német és szerbhorvát nyelvű) 18.30: Szerbhorvát nemzetiségi műsor. 19.00: Magyar nyelvű hírek. 19.05–19.35: Német nemzetiségi műsor.

Szombat

8.00–10.00: Jó pihenést! A Pécsi Stúdió információs, szórakoztató magazinja. Szerkesztő: Kovács Zoltán.

13.00: Szerbhorvát nyelvű nemzetiségi műsor – 13.45: Német nemzetiségi műsor – 14.30: A Pécsi Stúdió háromnyelvű szolgáltató és kereskedelmi műsora (közben hírek: 15.00: Petőfi, 16.00–17.00–18.00: Regionális, 16.30: Német és szerbhorvát nyelvű) 18.30: Szerbhorvát nemzetiségi műsor. 19.00: Magyar nyelvű hírek. 19.05–19.35: Német nemzetiségi műsor.

Vasárnap

9.00–11.00: Vasárnapi magazin. Szerkesztő: Dr. Nádor Tamás – 10.00: Hírek –

Szerkesztünk együtt. Zenés összeállítás a hallgatók kérésére. A mikrofonnál: Lenk Irén.

13.00: Szerbhorvát nyelvű nemzetiségi műsor – 13.45: Német nemzetiségi műsor – 14.30: A Pécsi Stúdió háromnyelvű szolgáltató és kereskedelmi műsora (közben hírek: 15.00: Petőfi, 16.00–17.00–18.00: Regionális, 16.30: Német és szerbhorvát nyelvű) 18.30: Szerbhorvát nemzetiségi műsor. 19.00: Magyar nyelvű hírek. 19.05: Német nemzetiségi műsor. 19.35: Esti hírek, sport, információk. Szerkesztő: Kovács Zoltán. 20.00–21.30: „Gruss und Kuss” a Radio Budapest zenés riport-, üzenet- és kívánságműsora külföldi és hazai németek számára. Szerkesztő: Helga Hartmann.

Nemzetiségi műsorok

Deutschsprachige Programme von Studió Pécs vom 19. 02. – 25. 02. 1990. Jeden Tag von 13.45–14.30 Melodie und Rhythmus

Montag: – Nachrichten – Montagmagazin. Red: Willy Graf.
Dienstag: – In der Muttersprache – Schulfunk – Neue Zeitungsvorschau – Nachrichten. Red: Willy Graf.
Mittwoch: – Nachrichten – Jugendfunk. Red: Zoltan Weisenfeld.
Donnerstag: – Nachrichten – Aus Geschenkbändern herausgewählt – Wunschkonzert. Red: Willy Graf.
Freitag: – Nachrichten – Kulturmagazin. Redakteur: Erika Freund.
Samstag: – Sie wünschen – wir spielen.
Sonntag: – In der Muttersprache – Ein Abend am deutschen Lehrstuhl der Fünfkirchner Janus-Pannonius-Universität. Redakteur: Willy Graf.

Plan emisija od 19 – og veljace do 25. 1990 – e godine

19. 02. 1990. ponedjeljak: „Na pocetku tjedna” Glazbeno informativni sastav.
20. 02: utorka: „Na maternem jeziku” Vijesti: Izvjestaji. Nakon godisnjeg obracuna u nasim naseljima. Urednik: A. Pavlekovics.
21. 02: srijeda: Vijesti. „Na valu mladih” YU-POP kutic.
22. 02: cetvrtak: Vijesti. „Pola sata za privredu”.
23. 02: petak: Vijesti. „Dom i obitelj” – magazin.
24. 02: subota: Po zeljama slusalaca. Glazbeno emisija.
25. 02: nedjelja: „Nedeljni magazin” Ophoda busara. Urednik: B. Catic.

KOSSUTH RÁDIÓ: 6.20: Pártok választási műsora. 7.20: Pártok választási műsora. 8.05: Hangszemle. 8.20: Ismeretterjesztő műsor. 8.50: Külpolitikai figyelő. 9.00–11.00: Napközben. 11.05: Daloló, muzsikáló tájak. 11.37: Rádiószínház. 12.30: Pártok választási műsora. 12.50: Külpolitikai könyvespolc. 13.00: Klasszikusok délidőben. 14.05: Erről beszélünk. 14.35: Pászti Miklós népzenei feldolgozásai. 15.00: Magyar Írás. 15.50: Tamburás éregúr. 16.00: Tizenhat óra. 16.15: Hangoló. 17.00: Orvosi tanácsok. 17.05: Vesszőfutások. 18.05: Látunk, hallottuk, olvastuk – az irodalomról. 18.20: Levelekre röviden. 18.30: Esti magazin. 19.15: Pártok választási műsora. 19.20: Sportvilág. 19.40: Gulyás László: Rabénc. 19.50: Gong. 20.00: Közgazdászok és diákok között az új világban. 20.30: Díjnyertes zeneszerzők. 21.00: Kilátó. 21.45: Hajszaúgyok. 22.00: Hírvilág.

PETŐFI RÁDIÓ: 8.05: Rivaldafényben: Kovács Erzsébet és Payer András. 9.05: A három hűség királylány. 9.56: Rólunk van szó! 10.00: Kenyérbarátok műsora. 10.05: Idősebbek hullámhossza. 11.05: Mit üzen a Rádió? 11.45: A Pro Brass Együttműködés. 12.10: Nóták. 12.53: Édes anyanyelvünk. 13.05: Pophullám. 14.00–16.55: Péntektől – péntekig. 17.05: Kétykrádió. 17.30: Ötödik sebesség. 18.30: A Rock Gyermek. 19.05: Garázs. 19.35: Fialaloknak! 21.05: Puskás Sándor nótákat énekel. 21.20: Mikor kezdődik az élet – avagy szabad-e és szükség szerinti a kísérletezni embriónok? 21.51: Rádiószínház. 23.10: Sporthíradó.

BARTÓK RÁDIÓ: 9.15: Zenekari muzsika. 10.30: Vallások világhíradója. 11.00: Bajazók. 12.05: Kamarazene. 13.00: Hallgassuk újra! 14.00: Zenekari muzsika. 16.05: Tömörkény István: Katona a kötélen. 16.15: Operatörténeti érdekességek. 18.30: Hiányjel. 19.05: Por favor – Spanyol nyelvű levelek kezdőknek. 19.20: Follow Through – Angol társalgás középfeladatoknak. 19.35: Lemezműzeum. 20.32: Ella István (orgona) és a Budapesti Bach kórus Bach-hangversenye. 21.44: Orosz operákból. 22.52: Zenei panoráma. 23.26: Dokumentumműsor.

SZABAD EURÓPA RÁDIÓ: 6.00: Kezdődik a nap: hírek, hírmagyarzatok, műsorismertetés, napi kalendárium, zene. 8.00: Hírek. 8.10: Forgószínpad. 8.45: Nemzetközi sajtószemle. 9.00: Hírek. 9.10: A hallgató a szó. 9.40: Történelmünk útja. 10.40: Hírek. 10.10: Szerkesztők fóruma. 10.40: Figyelő. 11.00: Hírek. 11.10: Forgószínpad. 11.45: Nemzetközi sajtószemle. 12.00: Déli harangszó. 12.10: Rádiógyetem.

12.30: Hölgyválasz. 13.00: A Mai nap és műsorismertetés. 13.30: Tallózás magyar folyóiratokban. 13.40: Kelet-európai szemle. 13.50: Keresni és találni. 14.00: Hírek. 14.10: Szerkesztők fóruma. 14.40: Figyelő. 15.00: Hírek, műsorismertetés. 16.00: Hírek. 16.10: A hallgató a szó. 16.40: A politikai gondolkodás tónénete. 16.50: Nyugati levél. 17.00: Hírek, műsorismertetés. 17.10: Forgószínpad. 17.45: Nemzetközi sajtószemle. 18.00: Hírek. 18.40: Kelet-európai szemle. 18.50: Keresni és találni. 19.00: Hírek. 19.10: Világgazdasági magazin. 19.40: Tiszta forrás. 20.00: Hírek. 20.40: Magyar politikai magazin. 21.00: Hírek, műsorismertetés. 21.10: Forgószínpad. 21.30: Tiszta forrás. 21.45: Nemzetközi sajtószemle. 22.00: A Mai nap késő esti kiadása. 22.30: A hallgató a szó. 23.00: Hírek. 23.10: Világgazdasági magazin. 23.40: Tiszta forrás. 24.00: Hírek. 0.10: Nemzetközi sajtószemle. 0.25: Magyar politikai magazin. 0.45: Műsorzárás.

TV1: 8.25: Képzés. 8.30: Shakespeare összes művei a BBC feldolgozásában: Hamlet, dán királyfi. Angol film. 12.05: Képzés. 16.45: Képzés. 17.00–19.00: Péntek délután. 17.00: Égyúrók. Kb. 17.30: Téka. Kb. 17.40: Riportfilm. 17.55: Reklám. Kb. 18.00: Ablak. 19.00: Esti mese. 19.10: Tévészemi előzetes. 19.25: Reklám. 19.30: Híradó. 20.00: Reklám. 20.05: Választási műsor. 20.15: Új hullám. 21.00: Választási műsor. 21.10: Reklám. 21.15: Tévéműsor. '53 hideg nyara. Szovjet film. 22.50: Illinoisi Jaquet Big Band. 23.30: Híradó 3.

TV2: 17.00: Képzés. 17.15: TV 2. Benne: Reklám – Riportok – Időjárás – Zene. 17.45: Mozaik. 18.00: Telesport. 18.25: Gyerekeknek! 18.44: TV 2. 19.00: Senki nem tér vissza. Olasz-francia-magyar filmsorozat. 20.27: TV2. Benne: Autó 2 – A TV2 és az Autópiac autós magazinja. 21.00: Híradó 2. 21.20: TV2. 21.30: „A néma hegyek megszólalnak” Dokumentumfilm. 22.00: Napzárt. Kb. 22.45: TV2. 22.50: A merénylet. Dán film. Kb. 0.25: TV2.

OSZTRÁK TELEVÍZIÓ: 1 műsor: 9.00: Hírek. 9.01: Alf. 9.30: Orosz nyelvű folyam.

10.00: Iskolatév. 10.30: A szexbomba. 12.05: Csipkerózsika. 12.10: Belpolitikai magazin. 13.10: Hírek. 13.20: Mi. 13.45: A hetedik kontinens. 13.50: Zenedoboz. 14.05: A római birodalom bukása. 15.35: Gadget felügyelő. 16.00: An-tan-ténusz. 16.20: Ötször Te meg én. 16.35: Sláger és ötletek. 16.55: Mini tv-híradó. 17.10: Tudományos gyermekmagazin. 17.35: Mini kvíz. 17.55: Mackók. 18.00: Mi. 18.30: Falcon Crest. 19.30: Tv-híradó. 20.00: Sporthírek. 20.15: Az öreg. 21.20: Dinasztia. 22.05: Oldalpillantások. 22.15: Trailer. 22.45: Aki szeretne a macskák táncát. 0.35: Hírek. 0.40: Szerelmes történetek. 1.10: Hírek.

2 műsor: 11.55: Sport. 16.40: Művészlexikon. 16.45: Hotel. 17.30: Kőkorszaki munkatechnika. 18.00: Alf. 18.30: Wurlitzer. 19.00: A tartományok mai napja. 19.30: Tv-híradó. 20.00: Kulturális hírek. 20.15: Knoff-hoff show. 21.00: Média. 21.20: Apropó film. 21.50: Kabaréünnepségek. 22.00: Tv-híradó 2. 22.25: Sport, jégkorong. 22.50: The Dame Edna Experience. 23.40: Monty Python repülő cirkusza. 0.15: Kiköptött arcmások. 0.45: A Hold kegyeltjei. 2.25: Hírek.

RTL PLUS: 6.00: Alfred Hitchcock bemutatja. 6.25: Halló, Európa – Jó reggelt, Németország! 8.30: Hírek. 8.35: Telebutik. 9.00: Hírek. 9.10: A Springfieldek története. 10.05: Játékshow. 10.35: Kedves Bill bácsi! 11.00: Dr. med. Marcus Welby. 11.45: A hétmillió dolláros nő. 12.30: Klasszikusok délidőben. 13.00: Telebutik. 13.30: Kaliforniai klán. 14.15: A Springfieldek története. 15.00: Az egészség művésze. 15.30: Szépségápolási tanácsok. 15.40: Hírek. 15.43: Üzleti hírek. 16.00: Alarc. 16.30: Murphy papa. 17.10: Játékshow. 17.45: Játssz velünk! 17.55: Hírek. 18.00: Dr. med. Marcus Welby. 18.45: Híradó. 19.05: Időjárás-jelentés. 19.15: Gemini Man. 20.15: Papa. 21.50: Hírek. 22.00: Billy Boy – a bokszbajnok. 23.25: Hadifogoly – A megtorlás. 0.50: Férfitagazin. 1.25: Aerobic. 1.30: Műsorzárás.

CUPER CHANNEL: 7.00: Napkezdés. 8.00: Egyveleg. 16.00: Forró drót. 17.00: Hullámhosszon. 18.30: Nemzetközi slágerstúdió. 19.30: Időjárás. 19.55: Időjárás-jelentés. 20.00: Koncertkülönlegesség. 21.00: Amerikai földalatti. 22.00: Hírek, időjárás. 22.10: Kék éj. 0.10: Hírek, időjárás, egyveleg. 1.20: Időjárás. 1.50–7.00: Egyveleg.

TV5: 16.05: Hírek. 16.15: Egészségéről. 17.15: Esély a daloknak. 17.45: Musketások konyhája. 18.00: Számok és betűk. 18.20: Incifincki fantázia. 18.35: Pihenődő. 18.50: TV5-klub. 19.00: Tudományos magazin. 19.30: Hírek, időjárás. 19.40: Csillagó papiros. 20.00: Üzleti magazin. 21.00: Világutlevél. 22.00: Tv-híradó. 22.25: Időjárás-jelentés. 22.30: Filmklub: 0.10: Meneküljön, aki tud! 0.55: Műsorzárás.

SATI: 6.00: Jó reggelt a SATI-nyel! 8.30: Hírek, időjárás. 8.35: Szomszédok. 9.00: Hírek. 9.05: Közkórház. 9.50: Főzőcske. Horoszkóp. 10.00: Hírek, időjárás. 10.05: Tévébolt. 10.30: Tenisz. 12.15: Szerencsekerék. 13.00: Tévétőlde. 14.00: Műsorlejtés. 14.05: A valódi szellemi. 14.30: Utazóknak. Horoszkóp. 14.40: Közkórház. 15.30: Tévébolt. 16.05: Paradise. 17.00: Hírek, időjárás. 17.10: Szomszédok. 17.35: Tesztelési ötletek. 17.45: Műsorlejtés. 17.50: Az Addams család. 18.15: A hibbantak. 18.45: Híradó, időjárás. 19.05: Szerencsekerék. 19.50: Időjárás, hírek. 20.00: Charlie angyalai. 20.55: Hírek. 21.00: Egyéni csúcs. 23.15: Hírek, sport, időjárás. 23.25: St. Tropez-i bórindrágos. 0.55: Tenisz. 2.25: Műsorlejtés.

JUGOSZLÁV TELEVÍZIÓ: 8.15: Műsorismertetés. 8.20: Naptár. 8.30: Saram, baram – Sorozat gyermekeknek. 9.00: Iskolatelevízió. 10.30: Hírek. 10.35: Iskolatelevízió. 12.35: Hírek. 12.40: Elmulasztották – nézzék! 13.30: Vételkedő. 14.45: Műsorismertetés. 14.50: Hírek. 15.00: Mindig Önökkel. 16.30: Magyar híradó. 17.00: Napló I. 17.20: Oktatóműsor. 17.50: Sorozat gyermekeknek. 18.20: Számok és betűk. 18.40: Rajzfilm. 18.45: Muppet Show. 19.10: Rajzfilm. 19.30: Napló II. 19.53: A mai sport. 20.00: A Los Angeles-i törvény. 21.00: Hazai show program. 21.45: Napló III. 22.05: Az idő képei. 23.05: Angol nyelvű hírek. 23.10: Mindig Önökkel. 1.10: Hírek. 1.15: A szombati műsor ismertetése.

2 műsor: 17.40: Műsorismertetés. 17.45: Hírek. 17.50: Naptár. 18.00: Zágrabi panoráma. 18.20: Rijetki körzeti program. 19.30: Napló. 19.55: Műsorismertetés. 20.00: Montenegró a XX. században. 20.40: TV-Mix. 20.55: Egy szerző, egy film: Az animáció mesterei. 21.25: A per. 22.55: A szombati műsor ismertetése.

Az RTL PLUS, Super Channel, TV5 és SATI műsorát részletesen közli a Telehold

„Mondhatta volna szebben, kis lovag!”

Meg kell mondanom, vagy meg kell, hogy mondjam?

Első pillantásra alig vesszük észre a két kifejezésben rejlő nyelvi csapdát, hiszen mindkettő ugyanazt jelenti, látszólag szokás kérdése, ki melyiket használja. Ha azonban jobban szemügyre vesszük a két alakot, kiderül, az egyik jóval hosszabb és bonyolultabb, ráadásul szerepel benne a *hogy* kötőszó, amelyet amúgy is főlős számban „díszlenek” mondataink. Ha megkérdeznénk a középiskolát végzeteket, zömük aligha tudná, hogy az első kifejezésben milyen szófajú a *mondanom*. Csaknem mindenki igének hinné, s csupán akkor bizonytalanodna el, ha megkérnének, ragozza csak a *mond* igét.

Nagysokára derengene abból valamit – s alig néhány tudatos nyelvhasználónak –, hogy ez nem igei, hanem igenévi ragozás, ami szemmel láthatóan rövidebb, tömörebb, de még pontosabb is. Nem szégyenlednő megismételnünk alakjait: monda-

nom, mondanod, mondanía, mondanunk, mondanotok, mondaniuk. Ezeknek az elhanyagolt alakoknak nagyon fontos szerepük van, ha pontosan akarunk valamit megfogalmazni. „Ki kell fizetni az adósságot”: így lenne helyes – igaz, csak nyelvtanilag –, de leggyakrabban így halljuk: „ki kell fizetni az adósságot”. Az első mondatban helyén van minden, nincs kétség afelől, ki viseli a terheket. A második mondatban szándékosan vagy véletlenül – ki tudja ezt manapság! – elmosódik a cselekvő személye. Mintha azt mondanánk: „jó, jó, ki kell fizetni, de jobb, ha nem tisztazzuk, kinek”.

Térjünk azonban vissza a címben feltett kérdésre: melyik alak a helyes? Megadják a feleletet a nyelvtani szabályok. Ha az első formát elemezzük, egyszerű a helyzet. Mit állítok? *Kell*. Mi kell? *Megmondanom*. (Az állítmány ige, az alany főnévi igenév.) A második forma viszont lepleződik: Mit állítok? *Kell*. Mi kell? *Hogy mondjam?* (Az állítmány itt is ige, de az alany helyén szintén alanybőrbe bujtatott ige áll, amely ellent-

mond nyelvi szabályainknak, ugyanis főnév, igenév, számnév, névmás, stb. lehet alany, de ige nem.)

Mielőtt azonban mindenkit kárhoznának ezért a használatért, érdemes megvizsgálnunk, kik élnek leggyakrabban ezzel az alakokkal! Meglepő, de az erdélyiek. A tévében, rádióban érdemes odafigyelnünk, ha biztosan tudjuk, honét származik a nyilatkozó. Ha erdélyi, előbb-utóbb használja ezt a fordulatot. Nyilvánvaló tehát, hogy nyelvjárási jelenség a *meg kell, hogy mondjam*. Közbeszédben, társaságban éppen ezért elfogadható, de az irodalmi nyelvben, az igényes nyelvhasználatban már nem.

Ha mindezt tisztáztuk, mindössze egyetlen stílusbeli apróságot érdemes még megjegyeznünk: a *meg kell mondanom* forma sem használható nyakló nélkül, a leghelyesebb, ha rosszalló, elmarasztaló tartalmú mondatok, mondatrészek elé kerül. Ezt is *meg kell szívelelnünk* (és nem: *meg kell, hogy szíveleljük!*), ha nemcsak beszélni akarunk valamit, hanem pontosan mondani, megmondani.

Erdődi T. László

Önkormányzati Népfőiskola

Önkormányzati Népfőiskolát indított a kaposvári Kilián György Művelődési Központ a megyei tanács közreműködésével. A bevezető intenzív foglalkozásra a múlt hét végén került sor a mezőgazdasági főiskola továbbképző házában. Pénteken délelőtt Beke Pál népművelő, az Országos Köz-művelődési Központ osztályvezetője és Keczeli Ágnes szociológus, a kurzus szervezője tartott előadást a népfőiskolai hagyományokról, majd Andrásfalvy Bertalan néprajzkutató beszélt a magyar falu múltjáról. Délután folytatódott az elméleti alapozás, Kajtár István és Pálné Kovács Ilona áttekintést adott az önkormányzatok történetéről a középkortól napjainkig, illetve európai megjelenési formáikról. Szombaton a jövő került a középpontba, Kara Pál, a BM Önkormányzati és Igazgatási Főosztályának vezetője ismertette a készülő önkormányzati törvény tervezetét. Délután maradt a téma, csak a feldolgozás módszere változott, Kerékgyártó István és Várfalvi István – a megyei tanács főosztályvezetői – vezettek konzultációt a délelőtti megismert törvénytervezetről. A népfőiskola intenzív szakasza Csefkő Ferenc vasárnap délelőtti előadásával zárult, de ezt több alkalommal összejövettel követi majd a közben felgyűlt tapasztalatok kicserélésére.

– ffy –

Hajóvezetési ismeretek és jachtklub

A Győri Széchenyi István Közlekedési és Távközlési Műszaki Főiskolán 1988 őszén egy új szakon a hajósok képzését indították el. A szak jelenleg két évfolyamon 75 hallgatóval működik. Ők tanulmányaik befejeztével üzemmérnöki oklevéllel hajóstisztként, illetve hajógépészként távoznak majd a főiskoláról. A diplomaszerezésig elsajátítják többek között a belvízi motoros- és vitorláshajó vezetéséhez szükséges ismereteket, amelyeket folyón és tengeren egyaránt hasznosíthatnak. Ez a képzés adta az ötletet ahhoz, hogy az oktatást a „falakon kívül” is megszervezzék. Az előzetes felmérések alapján – mivel az országban kevés helyen lehet ilyen bizonyítványhoz jutni – a tanfolyam,

amely bárki számára lehetővé tenné a megfelelő engedélyek megszerzését, valószínűleg többek igényeit kielégítené.

– A tanfolyamra jelentkezőknek kisebb követelményi szinten ugyan, de ugyanazokból a tantárgyakból kell vizsgáznuk, mint a főiskolai hallgatóknak – mondja Ugróczy László, a hajózási tanszék vezetője. A magas szintű oktatást természetesen a tanszéken tanító szakemberek garantálják. Elképzeléseink szerint az első tanfolyam már a jövő héten indulna: heti egy alkalommal háromórás foglalkozás, összesen 39 óra elmélet, majd pedig motoros- és vitorláshajón 10–10 órás gyakorlati képzés. A vizsgáztatást egyébként a belvízen a megyei tanács

műszaki osztálya végzi, a tengeri vizsga pedig Budapesten a Hajózási Felügyelet hatásköre.

– *Mennyibe kerül a tanfolyam?*

– A tanfolyamdíj, a vizsgadíj, az elméleti és gyakorlati rész összesen 5300 forintba kerül a jelentkezőknek, akik között a Fertő-tó környékén lakók vannak többségben. Terveink szerint egyébként megfelelő számú jelentkezést is vállaljuk.

– *Milyen feltételei vannak a jelentkezésnek?*

– A beiratkozásnak nincsenek feltételei, a hatósági vizsgának viszont már igen. Ezek közé tartozik például, hogy „A” kategóriás vitorláshajóvezetési engedélyt csak 19 évnél idősebbek kaphatnak, valamint fontos az egészségügyi alkalmasság és az úszni tudás. Ha valakinek egyébként a képzéssel vagy a jelentkezéssel kapcsolatosan gondjai vannak, azokat szívesen várjuk a nemrégiben megalakult főiskolai Jachtklubban.

– *Mit takar ez az elnevezés?*

– A Jachtklub célja röviden a tengeri túravitorlázás iránt érdeklődőket összefogni, és lehetővé tenni számukra az ehhez szükséges képesítések megszerzését, valamint az esetleges tengeri utak megszervezését.

Horváth Attila

Színház Trianon nélkül?

A minap utazott haza Budapestről Tompa Gábor, a Kolozsvári Magyar Színház igazgatója. A vele készült gyorsinterjú azt a reményt kelti bennünk, hogy a színházművészetben megkezdődhet a trianoni határok semmibe vétele. Tompa Gábor ugyanis a címben feltett kérdésre ezt válaszolta:

– Marton László, a Vígszínház igazgatója volt az első, aki meghívott bennünket. Hiszen kapcsolataink – éppen tíz évvel ezelőtti – betiltásakor öt produkcióval szerepeltünk a Vígszínházban, és ezek között volt Harag György híres rendezési sorozata, Sütő András Trilógiája. Májusban a Vígszínházat várjuk Kolozsvárra, Székely János: Caligula helytartója című drámájával vendégszerepelnek, s megértük, hogy a Sík Ferenc rendezte Sütő András műve, az Álomkommandó is eljut oda, arra a földre, amelynek szenvedéseiről az író és rendező oly megdöbbentően szölte: Erdélybe, Kolozsvárra. Márciusi vendégjátékokra hívtuk meg az Újvidéki Magyar Színházat, s ők ugyancsak Harag György rendezését, Kosztolányi Dezső Édes Annájának híres színpadi változatát játsszák, valószínűleg öt előadásban Kolozsváron. Marton László, a Vígszínház igazgatója mondta nekem: felvették a kapcsolatot az egyik csehszlovákiai magyar társulattal, a Komáromi Magyar Területi Színházzal is. Mi pedig a nyáron eljövünk Kisvárdára, ahol magyar nemzetiségi színházi fesztivál lesz, többek között a szerveződé kárpátaljai magyar társulat részvételével. Február 21-én és 22-én éjjel 11 órakor a Vígszínházban stúdióelőadás keretében Kao Hszing-csien kortárs kínai szerző darabját játsszák.

(földessy)

Kosárlabda Magyar Kupa

A „BEAC-gyorsvonatban” kialakult az izzó

Az Ezerfejű Cézár lélektanához már ez is hozzátartozik... A Magyar Kupa női döntőjének közönsége harmincpernyi szenderegés után mintegy varázsütésre felizzott – mint amikor a szunnyadó parázsra olajat öntenek. Az „olajöntő” a BEAC-Gépszev csapata volt, mégpedig a népmesei kicsi szerepében, aki tehetsége és furfangja révén – drámai fordulatok után – eljut odáig, hogy legyőzze a papíron jobbat, az erősebbet.

A közönség támogatását maga mögött tudva, a 30. perc tájékán csillan fel a remény a BEAC számára. S ez a

szárnyaló fiatal csapat a hátra levő percekben ki is kaparja magának a gesztenyét. A magasságban – ezáltal a palánk alatti játékban – és rutinban fölényben levő újpestiek nem akarnak hinni a szemüknek, hogy ezek a szemtelenül fiatal lányok mennyit képesek futni... Hiába no... A csupaszív, de legalább annyira képzett irányító Vácsi Piroska és az elnyúlhatatlan, és a klasszikus értelemben vett centerjátékot idehaza már „kosármamaként” bemutató Kis Lenke sok mindenre képes, de hogy megállítsa egy teljes lendületbejövő gépezetet...! Na nem! Te

Úristen! „Ha jól számolok, ketten együtt éppen hetvenévesek! Az ő „másodvirágzásuk” egyúttal a maiak szomorú kritikája is. De talán most hagyjuk a lekicsinylő moralizálást, mert ez az egykori szekszárdi tréner, Buttás Pál dirigálta BEAC nem érdemli meg, hogy más horizonton keresztül firtassuk a teljesítményüket.

Nem, mert olyan iramot és egységes csapatmunkát produkált, amit a válogatottól is szívesen vennénk a majdani európai megméretéseken. Egyéniségnek pedig ott van Balogh „Bubu”. Aki helyett egy féldíón át a mozgékony kisemberek güriztek, de a meccs végkimenetele szempontjából sorsdöntő pillanatokban már a biztos kezű, kiszámíthatatlan passzokkal és cselekkel operáló Baloghot láthattuk, akit a szakma legjobb kosarasnak tart – idehaza.

Ha még lenne mellette egy hozzá hasonló kvalitású center, akkor... A dzsentlemenné öszülő Buttás Pali számára nem is lenne oly félelmetes, hogy az ősszel a KEK-ben kell indulni. De hát erre a posztra szinte lámpással kell keresni a nemzetközi szintű játékosokat. Hogy a lányok nagyra nőnek – néha két méter fölé – az még nem elég – igaz Kis Lenke, igaz Németh Ági? Ti már csak tudjátok?... De hát belőlük jó esetben is minden tíz évben születik egy-egy. Európa és a világ más országában sem oly sokkal sűrűbben, mint amennyivel az élmezőnybe tartozók előttünk járnak.

De addig, amíg méltóztatnak beszélni és szerelést is húzni – a feltehetően még általános iskolás – majdani sztárok, addig gyúrjuk tovább ezeket a

hasznos robotembereket, akiket most éppen a BEAC-ban láttunk. Szarka, Bíró, Klucsik. Apropos Klucsik! Lehet, hogy sokan nem vették észre, de az alig 19 éves kislány döntetlennél megálljt parancsolt a magyar palánk alatt rendre zöld jelzés alatt közlekedő Kiss Lenkének. Mégsem ez nemesíti cselekedetét „tette”, hanem az, hogy ekkor pontokat szerzett róla. Ezek után még mondja valaki, hogy a BEAC csupán négy emberből áll!?

Buttás és a leánysereg a parketten ünnepel. A pezsgősüvegek már üresek, s az ünnepi tortát majszolják. Mindannyian elégtételt éreznek. Igen, azon az ominózus tavalyi bajnoki döntőn a zöld asztal mellett megfosztották őket az elsőségtől...

Helyette – igaz nem ugyanaz – itt az először kiírt, történelminek számító Magyar Kupa. Ezt még képletesen sem veheti el tőlük senki, mert a szó szoros értelmében megérdemelték.

Bálint Gy.
Fotó: Kapfinger

Vevő lesz-e a NOB?

Pandur lesz a dopping-doktor

A kanadai Toronto Sun című lapnak adott nyilatkozatában Jamie Astaphan azt állította, hogy Ben Johnson mind a mai napig 30 ezer dollárral tartozik neki.

Az atlétikai körökben csak „doppingdoktorok” nevezett örmény származású orvos több évig kezelte a volt világsúcstartó sprintert, aki a szöuli olimpián bukott meg az ellenőrzésen. Johnson a vizsgálóbizottság előtt beismerte, hogy Astaphan valóságos „szteroid-kúrát” állított össze számára.

Az önmagát a történetek ellenére orvosnak tekintő Astaphan cseppet sem szégyenkezik. Sőt, kijelentette: amennyiben volt páciense nem fizeti ki tartozását, bírósághoz fordul.

– Amikor a Johnson-ügyben Torontóba hívtak, hetekig nem tarthatam rendelést – mondta Astaphan, aki a karib-szigeteki St. Kitts-ben él. – Ez számomra komoly anyagi kiesést jelentett, márpedig én nem szeretem az ilyesmit. Tudom, hogy Bén önszántából nem fogja kiegyenlíteni a számlát,

ezért valószínű, kénytelen leszek beperelni.

A „doppingdoktor” a továbbiakban felajánlotta szolgálatait az 1992-es barcelonai nyári olimpiai játékok rendezőinek.

– Óriási húzás lenné, ha engem bíznanak meg a doppingellenőrzéssel. Kanadában él egy másik szteroid-specialista, dr. Mauro de Pasquale. Nincs az a rafinált versenyző, aki minket át tudna verni! – mondta befejezésül Jamie Astaphan.

Szekufoci

Cristian Gatu, a Steaua Bucuresti alelnöke kijelentette, hogy a tavalyi román kupadöntő eredményét manipulálták, s a trófea jogos tulajdonosa a Dinamo Bucuresti. A katonacsapat játékosai a pályán elvesztették a találkozót, de az akkori klubelnök, Valentin Ceaurescu percekkel a befejezés előtt leparancsolta játékosait a pályáról. A diktátor fiának közbenjárására egy bizottság végül mégis a Steauának ítélte a kupát. Elképzelhető, hogy ezt a döntést felülvizsgálják, és a Dinamo együttese megkapja a serleget.

Homály Senna körül

A Nemzetközi Autósport Szövetség (FISA) péntekre ígérte, hogy nyilvánosságra hozza a Forma-1-es autós gyorsasági világbajnokságon részt vevő csapatok, s azok pilótáinak végleges névsorát. Mindez azzal van összefüggésben, hogy a sportolók február 15-én, azaz csütörtökön 24 óráig nyújthatják be a szuper licence, vagyis a speciális versenyvezetői engedély iránti kérelmüket.

A versenyzők többsége nem várt az utolsó pillanatig, s már hetekkel ez-

előtt beszerezte a vb-részvételhez elengedhetetlenül fontos okmányt. Nem követte viszont a társak példáját a brazil Ayrton Senna, a tavalyelőtti világbajnok, akit idén is a McLaren szeretne szerepeltetni.

Igaz, Senna nem is nyújthatja be kérelmét mindaddig, amíg nem kér nyilvánosan bocsánatot a FISA-tól, s annak francia elnökétől, Jean-Marie Balestrétől. Mégpedig azért, mert tavaly ősszel a szövetség vezetését azzal vádolta meg, hogy döntéseivel nagy vetélytársának, akkor még márkatársának, a francia Alain Prostnak kedvez, tehát a világbajnokság végeredményét manipulálja.

A dél-amerikai versenyző csütörtök délig nem gondolta meg magát, nem vonta vissza állításait.

A szakírok azt sem tartják kizártnak, hogy a brazil kiválóság inkább a szupergyors autók amerikai versenysorozatán próbál szerencsét. Az ugyanis nem tartozik a FISA fennhatósága alá.

Köszöntjük

JULIANNA és LILLA

nevű olvasóinkat

A Juliánusz latin Julianus formájának női párjából, a Juliana névből a magyarban az Anna, Zsuzsanna nevek hatására Julianna lett. Juliánusz rövidülésből származik Liána nevünk, melyet már közel sem olyan gyakorisággal adnak újszülöttek nevéül, mint a Juliannát.

A hét elején névnapjukat ünneplő Líviák és Lídiák régi magyar becézőjéből önállósult Lilla nevünk. Ismertté Csokonai Lilla-dalai tették a szép nevet.

A jugoszláviai magyarok körében általános az a vélemény, hogy ettől a naptól már jön a jobb idő. (Kérdés, hogy az idei tavaszi télben ki is az, aki ennél is jobb időt vár?)

A Nap kél: 6.49 órakor
nyugszik: 17.08 órakor

A Hold kél: –
nyugszik: 8.54 órakor

Eső, szél, hó

Változékony és országszerte csapadékos idő lesz. Eleinte eső várható, később a havazás, hózápor – elsősorban keleten, északkeleten – valószínű. A délkeleti szél északnyugatra, északra fordul és viharossá fokozódik. A várható legalacsonyabb hőmérséklet 0 és -5, a legmagasabb 1 és 6 fok között alakul.

A múlt felhői

Metszés, fejtrágyázás

A szőlők metszését szinte az egész télen szorgalmazták a gazdaságok, mert a rendelkezésre álló kézi munkaerő nem lesz elég arra, hogy tavasszal 2-3 hét alatt végezzék az ültetvények ápolásával. Az ország középső részén az úgynevezett élelmetszésnél tartanak a szőlőkben, másutt – így például Somogyban – a nagyüzemi szőlők metszése befejezéséhez közeledik. Ugyanakkor Szolnok környékén a munkának még jóval több mint a fele hátravan. A gyümölcsfák metszése szintén jól haladt az enyhe téli időben. Csaknem 1,7-1,8 millió hektárra kell műtrágyát juttatni. Elsősorban az úgynevezett fejtrágyázás, a nitrogénpótlás ad munkát februárban. Az ősszel elvetett búzákra szórják a tápanyagfelesleget. Számos gazdaságban már túljutottak a munka felén. Az ősszel felszántott talajok elmunkálása megfelelő ütemben halad, hiszen a táblákra rá tudták menni a gépekkel. Most még arra sem kellett várni, hogy a föld fagyja klengedjen, a vékony hótakaró sem okoz gondot a talajmunkáknál.

Eseménynaptár

Az érdekképviseletről

Medgyessy Péter meghívására hazánkban tárgyal Jean Mattéoli, a francia Gazdasági és Szociális Tanács (CES) elnöke, aki eszmecserét folytat az érdekképviseleti szervek szerepéről, az érdekegyeztetési rendszerről, valamint a magyar-francia kapcsolatok továbbfejlesztésének lehetőségeiről.

Svéd bútor Salgótarjánból

Belsőtéri és kerti bútorok gyártására, szállítására kötött szerződést a Salgótarjáni Kohászati üzemek a svéd IKEA áruházi láncsal. A nógrádi nagyüzem a gyártási technológiát és a berendezéseket az IKEA-tól vásárolja. A svéd cég várhatóan az év tavaszán nyitja meg a budapesti áruházát, s a mintegy 100 millió forint értékben előállított székek, asztalok, polcok egy része már ide kerül.

150 évvel ezelőtt, 1840. február 16-án született Kassai Vidor komikus és jellemszínész. Néhány vidéki színházban töltött évad után fiatal feleségével, Jászai Mari-val a kolozsvári Nemzeti Színházhoz szerződött. Nemcsak nagyszerű színész volt, hanem grafikus is, megjelent a kortársairól készített arcképalbuma is. „Visszaemlékezések” címmel 1940-ben közzétett naplója rendkívül érdekes kor-dokumentum.

A világ egyik legnagyobb nyomdászának tartják a 250 évvel ezelőtt 1740-ben született Giambattista Bodoni pármai (olasz) nyomdász-könyvművészt, akinek bibliofil jellegű, a görög és latin írók művei kiadása, valamint az antikva és kurzív betűtípus őrzi a nevét.

215 évvel ezelőtt, 1775-ben ezen a napon Pestet pusztító árvíz sújtotta, melynek során 600-nál több ház dőlt össze.

Dr. Kovács Andor

Osztó – módí

A csak inflációs rátával növelt prémiumot osztja igazgató és főművezető. (A főművezető szakértelmét állítják, az igazgatót mondják még.)

– Ha az enyém 400, úgy a magáé 100 ezer...

– Az...jó, rendben, a beosztottamért keveslem az Ön, igencsak közvetett területén dolgozóétól, azért a 80 ezer mégse...

– Annak nagyobb a felelőssége!

– Neki?! Ugyan! Miért?

– Csak!!

– Ja, igen, az más!

(petőfi)

Elektronikus levél – tudományos információcsere

Pillanatok alatt kapcsolatba léphetnek a magyar kutatók a nyugat-európai és amerikai partnereikkel a következő napoktól – közölték a Magyar Tudományos Akadémia Számítástechnikai és Automatizálási Kutatóintézetének munkatársai, ugyanis más intézetek bevonásával együtt megteremtették az elektronikus információcsere hazai feltételeit. Megvalósították az Információs Infrastruktúra Fejlesztési Programot, az utóbbi évek legnagyobb, kutatást és fejlesztést segítő beruházását. Továbbfejlesztették azt az országos számítógéphálózati rendszert, amely a Távközlési Vállalathoz telepített úgynevezett „csomagkapcsolt” adathálózatra épült. Ez a rendszer megfelel a nemzetközi szabványoknak, összekapcsolható a nyugati országok és a Szovjetunió ha-

sonló, elektronikus hírközlési hálózatával. A Távközlési Vállalat – mint üzemeltető – már összekapcsolta rendszerét az osztrák postai hálózattal. S amint megköti a szükséges szerződést a többi országgal, lehetővé válik, hogy a résztvevő tudományos kutatóintézetek, egyetemek munkaadóinak, kutatói gyors összeköttetést teremtsenek a külföldi adatbázisokkal és kutatókkal; feltéve, ha azok vállalkoznak az adatszolgáltatásra, illetve együttműködésre. Tekintettel arra, hogy országunkat a közelmúltban felvették a EUNET Európai Unix információs hálózatba, a magyar kutatók már elektronikus úton levelezhetnek, tudományos információkat, programokat cserélhetnek nyugat-európai, egyesült államokbeli és szovjetunióbeli társaikkal.

Választói fórum

A Demokratikus Magyarországért Mozgalom Budapesti Koordinációs Bizottsága a mozgalom egészéhez hasonlóan nem kíván saját országgyűlési képviselőjelöltet állítani és egyik párt jelöltjeit sem támogatja intézményesen. A bizottság állást foglalt amellett, hogy szükség van a választási küzdelmek etikai színvonalának biztosítását célzó erőfeszítésekre. Hangsúlyozza, hogy ez a törekvés a választóknak a pártokénál is átfogóbb érdeke. Ezért, mintegy pártsemleges társadalmi mozgalom vezetősége, kinyilvánítja csatlakozását a választási etikai kódexhez, s mind a pártok fővárosi szervezeteinek, mind a képviselőinek és jelöltjeinek, mind az egyes választóknak felajánlja, hogy javaslataikat és elismerő vagy elmarasztaló észrevételeik számára választói fórumot hoz létre. A fórum felkereshető személyesen február 10-től minden szombaton 10 és 12 óra között a Budapest, II. kerület Keleti Károly u. 22. szám alatt, vagy levélben dr. Szénási Pál 1026 Budapest, Pasaréti út 21/b címén. A Demokratikus Magyarországért Mozgalom Budapesti Bizottsága felhívja a mozgalom vidéki csoportjait, hogy hasonló kezdeményezésekkel járuljanak hozzá a demokratikus helyi önkormányzat kialakításához.

Iustitia bundája

A lehallgatási botrány hullámai lassan elcsitulnak, viszont több hónapja folyik a meghallgatás, melynek során az Országgyűlés honvédelmi bizottsága annak eldöntésére vállalkozott, hogy kik a felelősök hazánk eladósodásáért, a jelenlegi csőd- és problémátömegért.

A kiadott tájékoztatókból, az ex-funkcionáriusok nyilatkozataiból arra következtettek, hogy a meghallgatásból elhallgatás lett vagy lesz (?!). Nagyon jól tudom, hogy exéknak milyen kellemetlen ez a szituáció: nem akarnak fájdalmat okozni önmaguknak és az országnak a meztelen igazság kiderítésével. Csábos bájai ellenére sem szeretnék a törvényhozás római isten-nyójét, Iustitiát mérleggel a kezében látni, amint éppen a meztelen igazságot osztja.

A halhatatlan hölgy is teljesen más volt abban a húsz-harminc évvel ezelőtti világban, amikor egyes vezetők beködték a szemét, nehogy elvakítsa őt az a sok kiskirályi kincs és dicsfény. A mérleget előzékenyen kivették a kezéből – saját használatra, mert a munkás-paraszt hatalom nem akart belőle holmi piaci kofát csinálni. Jobban illett Iustitia elvtársnőhöz a kölcsönökből vásárolt nercbunda és cinegetollakkal ékesített főkötő, mint a meztelen igazság.

A meteorológiai előrejelzés szerint az idén is lesz tavasz és nyár. Reméljük, hogy lekerül a bunda, és végre megláthatjuk a kendőzetlen igazságot. Iustitia szerelmesei a kacsalábakon forgó kastélyokban már keresik a mérőeszközt, az államhatalom jogos tulajdonát. Ha megtalálják, kérem, előbb hitelesíttessék, mert nem mindegy, merre fog billenni a mérleg nyelve.

Salga Attila

Révai Nagy Lexikona

az első két kötet ára: 917,- Ft/db
a 3-5. köteteké: 980,- Ft/db

A Babits Kiadó pótmegrendelést vesz fel a Révai Nagy Lexikona egész sorozatára, a beérkezés sorrendjében, korlátozott példányszámban.

Név:

Cím:

..... példányban
megrendelem

a Révai Nagy Lexikona kötetait az alábbi címen:

Babits Kiadó
7100 Szekszárd, Pf.: 237.

Megrendelése után a megjelenéssel és fizetéssel kapcsolatos kérdésekről részletes tájékoztatót, valamint befizetési csekkeket küldünk!

Részletfizetési kedvezmény!

*

Tisztelt Megrendelőnk!

Kiadónk továbbra is garantálja a Révai Nagy Lexikona hat év alatti megjelentetését, s azt is, hogy indokolatlanul nem emeljük a kötetek árát. E nemzeti érték közkinccsé tétele során csak szolid üzleti nyereségre törekszünk.

Sajnos azonban nem tudjuk elhatárolni magunkat a papírárak és a nyomdai műveleti költségek évente egyre nagyobb mértékű emelkedésétől. Reálisan felmértük, hogy ez Önnek esztendőnként fokozódó megterhelést jelent.

Kiadónk vezetősége ezért úgy határozott, hogy felkínáljuk Önnek az általunk vállalható legnagyobb kockázatot!

Ön már most, előre, egy összegben megvásárolhatja a lexikonsorozat valamennyi hátralévő, 4-20. kötetét,

21 500,- Ft-os áron.

Ha az Önhöz már elküldött csekkek egyikét ezen összegre szólóan 1990. március 25-ig kütölti és a pénzt a szokásos módon befizeti, nem lesz tovább gondja a részletfizetésekre, kiadónk törzsvásárlójának számít ezután, és 1994 végéig automatikusan postázzuk Önnek a megjelenő lexikonköteteket.

Gondolja végig és mérje fel, hogy ez Önnek könnyebbséget, avagy terhet jelent.

Mi felajánljuk a lehetőséget.

Babits Kiadó

*

Tisztelt Leendő Megrendelőnk!

Ha a Révai Nagy Lexikonát hiába kereste eddig a könyvesboltokban, a könyvárusoknál, s szeretné megrendelni tőlünk a teljes hasonmás kiadást, és egy összegben az egészet kifizetni, *kérjen egy csekken kiadónktól, s azon adjon fel címünkre*

24 314,- Ft-ot

1990. március 25-ig.

Önnek sem lesz tovább gondja a részletfizetésekkel, s Önnek is automatikusan postázzuk a megjelenő lexikonköteteket 1994 végéig.

Gondolja meg!

Mi Önnek is felajánljuk a lehetőséget.

Babits Kiadó
7100 Szekszárd, Pf.: 237.

Hirdetését telefonon is feladhatja

Budapest	141-4655
Pécs (72)	41-580
Szekszárd (74)	16-277
Dombóvár (74)	66-779
Tolna (74)	40-476
Gerjen (75)	37-060

MAGYAR LIBERÁLIS PÁRT

1363 Budapest 502 Pf.: 67.

APRÓHIRDETÉS

Hosszabb időre bérbé vennék másfél, két és félszobás telefonos lakást a Margithíd pesti oldalán. Lehetőleg garázzsal vagy tárolóhelyiséggel. Telefon: 06-11/497-559

Közművesített telek, Szekszárdon, engedélyezett építési tervvel eladó. Érdeklődni: 17 órától, Béni B. u. 73. II/7.

Barkas büfékocsi bármilyen célra, és Bosch aggregátor eladó. Telefon: 74/14-820.

Szódásüveget vennék 1000 db-ig, kis tételben 10 db-ot is. Handl János, 7146 Várdomb, Római u. 11.

Humuszgillszta eladó előnyös szerződéssel, OTP-hitel van. Érdeklődni: 8083 Csákvár, József u. 20. Fehér.

DOMINÓ

Méret utáni női divatszabóság

Szekszárd, Széchenyi u. 62-64. IV/3.

Nyitva: hétfő - péntek
8.00-16.30-ig

**Várjuk kedves
megrendelőinket!**

Megrendelőlap

Megrendelem a DÁTUM c. napilapot

...példányban és kérem, hogy a következő címre kézbesítsék.

A megrendelő neve:.....

Címe: (város, kerület, utca, ltp. emelet, ajtó):.....

.....

.....

Az előfizetés díja egy hónapra: 200,— Ft,

negyedévre: 600,— Ft,

fél évre: 1200,— Ft,

egy évre: 2400,— Ft.

Az előfizetési díjat a fenti címen nyugtával jelentkező
kézbesítőnek fizetem ki.

aláírás

A megrendelőlapot borítékban, bérmentesítés nélkül
az alábbi címre adják fel:
Vidéken: Postahivatal, helyben
Budapesten: Hírlapelőfizetési és Lapellátási Iroda (HELIR)
Budapest, XIII. Lehel u. 10/a.

DÁTUM

A bűvös szó(sz)

Az előtt, ha valaki elegáns akart lenni, emberi helyett humánust, színvonal helyett nívót, hűtőszekrény helyett frizsidert mondott. Ma ezek a szavak többnyire már sutba kerültek, elvégre is vissza-visszatérő honi arisztokratáink édes raccsolásával, s az új divatszavakkal már nem állják a versenyt.

Az egyik ilyen bűvös szó(sz), hogy ez is, az is európai. Mondják már pártcélokra és az illemhelyek tisztaságára, az ellátásra és az elképzelésre, a be- és kilátásokra. Ha valaki hatásosot óhajt pendíteni az eszmei húron, nem kerülheti meg ezt a dédelgetett jelzőt, ami egyre inkább alkalmasnak mutatkozik arra, hogy az ellenérvek hangzatosába belefojtsa a szót, elfödözzön álságos terveket, homályos ügyleteket.

Igen tisztelt európai uraim! Két bökkenő van itt. Az egyik, hogy kár lenne lejártni ennek a szónak a nemességét, mert lehet vele takarózni, de mégis kilóg a lóláb, ami köztudottan nem az angyaloké. A másik pedig az: ne legyünk mi, európaiak olyan fenemód büszkéek, mert ehhez a kontinenshez tartozik és tartozott sok olyan dolog, ami némiképp mégis ronthatná önértéink mértékét. A sztálinizmus, fasizmus, régebben az inkvizíció, s mi minden még, ami innét indult ki vagy itt virágzott. A lenézett Ázsiában a japánok már akkor papírsebkendőbe fűjték az orrukát, amikor itt a szentíté avatási eljárásban érdemnek számított, hogy a boldog hölgy életében nem mosdott... S bár magam is tudom az európai jelző nem ilyesmit takar, de ügyljünk rá, hogy a szóból szósz ne legyen...

Örmény kitüntetés magyar segítségért

Az Örmény SZSZK Legfelsőbb Tanácsa kitüntetésben részesítette azokat a magyar személyeket, akik nagymértékben közreműködtek az örményországi földrengés károsultjainak megsegítésében. A magyarok több mint 100 millió forint értékű készpénzt, gyógyszert, élelmiszert, ruhaneműt adományoztak a földrengés sújtotta örményeknek. Tavaly 90 örmény gyermek több hónapot töltött Magyarországon, felépült a leninkáni középiskola. Jelenleg 300 örmény gyermek élvezzi a magyar családok vendégszeretét.

Klement elment

Eltávolították csütörtökön Klement Gottwald, a CSKP egyik megalapítójának bronzszobrát szülőhelye, Viskov-Dedice városka főteréről. A politikus emlékműzümében is csak a szobát és a konyhát hagyták meg eredeti állapotában, a ház többi helyiségében – ahol a Gottwald életét és munkásságát bemutató tárgyak és dokumentumok voltak – képzőművészeti galériát rendeznek be.

Kényszerszabadság Csepelen

Kényszerszabadságra küldtek a Csepel Autógyárból több mint hatszáz dolgozót, mert leállították a járműgyártó részleget. Csak az alkatrészgyártó üzemek és gyárreszlegek működnek, azok is részlegesen. A gyár vezetőinek ezért kellett ezt a fájdalmas döntést meghozniuk, mert legnagyobb forgalmazójuk, amely termeléstük 85 százalékát veszi át, az Ikarus Karosszéria és Járműgyár több mint egymilliárd forinttal tartozik az Autógyárnak.

Holttest az üszkők alatt

Budapesten, a XI. kerületben, a Hunyadi János út 168. szám alatt szerdán kigyulladt a Tréler Taurus Autójavító Kft. faháza, amelyet irodának, illetve raktárnak használtak. A tűzoltóság fél óra alatt eloltotta a lángokat. Az üszkők alatt egy összeégett holttestet találtak. Amint a rendőrség megállapította Nagy Mihály kunféhértől autószerelő esett a tűz áldozatául.

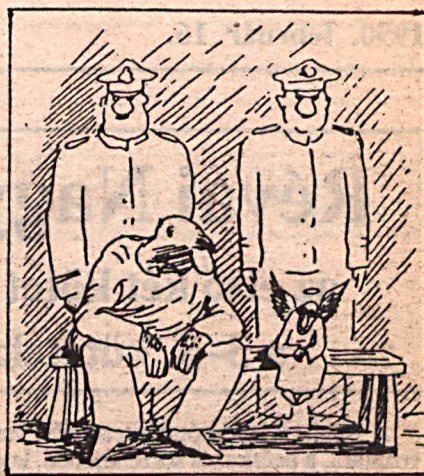
Lottószámok:
15, 56, 78, 82, 88

Haza Hajmáskérről

Az év végéig elhagyja a Veszprém megyei Hajmáskér községet az ott állomásozó szovjet katonai alakulat – mondotta csütörtökön Jozsip Organy vezérőrnagy.

Leáll az Ikarus

A szocialista export leállítása, annak tételenkénti, újraengedélyeztetése miatt az Ikarus nem tud eleget tenni a szovjet és NDK-beli szállítási kötelezettségének. A több száz beszállító partner, mindeneke-lőtt a Rába és a Csepel Autó mindennek ismeretében az autóbuselemek, részegységek gyártásának biztosításához immár előzetes fizetési garanciákat kér az Ikarustól, illetve a bankoktól. Ennek hiányában leállították a buszelemek gyártását, és bizonytalan ideig nem küldik azokat az autóbusegygárnak.

– Én is angyal voltam...

Nemzetiségi és manipuláció

„A nemzetiségi kérdés nem lehet pártok közötti manipuláció tárgya” – jelentette ki Király Károly a Hargita című lapnak. Rámutatott, hogy Romániának nincs más választása, mint az emberi és kisebbségi jogok maradéktalan érvényesítése. „Ezt vita tárgyává tenni ma Romániában, egy demokratikus forradalom után, kimondottan ártalmas.”

Az a tény, hogy a nemzetiségi kérdés pártok közötti politikai manipuláció eszkö-zévé válhatott, a kormány gyengeségére utal. A nemzeti kisebbségek kérdéseivel foglalkozó állandó bizottság, de jómagam is tájékoztattam az ország vezetőit arról, hogy veszélyes és igen ártalmas, ha az ilyen nemzetközileg szentesített elveket csoportok vagy személyek kérdéssé teszik. Ezt a kérdést sajnos egyes pártok és

személyiségek, sajtószervek valóban ma-nipulálják, politikai tőkét akarnak ková-csolni belőle. Tulajdonképpen azt a nacio-nalista áramlatot akarják kihasználni a ma-guk javára, amelyet a Ceausescu-rendszer propagandája táplált évtizedeken át. Így aztán nem véletlen, hogy a romániai állam-hatalom egyes helyi tisztségviselői beavat-koznak, és nem a kisebbség oldalán.

A kormány ebben a feszült helyzetben úgy tesz, mintha minderről semmit sem tudna. Ezzel végeredményben támogatja azt, hogy a nemzetiségi kérdés a politikai pártok közötti harc középpontjába kerüljön. A demokrácia addig nem lehet igazi demokrácia, amíg a társadalom minden tagja nem élvezi egyformán annak gyű-mölcseit – mondotta nyilatkozatában Ki-rály Károly.

Csehszlovákiai magyar cserkészszövetség

Magyar cserkészszövetség alakul Csehszlovákiában. Az előkészítő bizottság február 9-én, Dunaszerdahelyen tartotta meg első ülését. A szervezők nyilatkoztakban azt hangoztatják, hogy a diktatorikus rezsim megszűnésével lehetőség nyílt az életképtelen, felülről irányított ifjúsági szervezetek helyett egy valódi, gyermekek által és a gyermekekért szervezett mozgalom meghirdetésére. A szövetség el kívánja határolni magát minden politikai párttól és mozgalomtól. Az egyesült államokbeli garfieldi központú magyar cserkészszövetség támogatásáról biztosította a csehszlovákiai cserkészeket.

Moszkvai tűz

Ötmillió rubeles kárt okozott a színművészeti szövetség épüle-tében és a Moszkovszkije Novoszty című peresztrojkapárti hetilap székházában keletkezett tűz. Jakovlev főszerkesztő kijelentette: nem kizárt, hogy gyújtogatás történt, hiszen a szerkesztőség az utóbbi időben is számos fenyegető levelet és telefont kapott. A fő-városban ez az utóbbi idők legnagyobb tüze volt. Egy személy éle-tét vesztette a tűzben.

Baranyai körút

Deutsch Tamás, a FIDESZ Országos Választmányának tagja II. 16-án pénteken este 7 órai kezdettel Pécsen, az Ifjú-sági Házban a FIDESZ pécsi képviselő-jelöltjei Barth Andrea és Trombitás Zoltán részvételével választási fórumot tart. Másnap, szombaton délután 4 óra-kor Mohácson a Szabadság út 4-ben, este 6-kor Komlón, a volt pártházban (Lenin tér 1.) tart előadást Deutsch Ta-más. Minden érdeklődőt szeretettel vár-nak. (Cseke)

Emléktábla és kiállítás

Emléktáblát helyeztek el a Magyar Képzőművészeti Főiskolán azok em-lékére, akik 1956. november 7-én a fő-iskola védelmében veszítették életüket. Az ünnepségen az iskola mártírjaira – Bódis Antalra, Csűrös Zoltánra, Ko-mondi Sándorra, Kovács József-re – és négy ismeretlen kovácsra emlékeztek. Az avatást követően kiállítás nyílt a vértanúhalált halt hallgatók műveiből. Ugyanekkor nyitották meg a főiskola Barcsay-kiállítótermében az 1956 után a főiskoláról eltávolított festőművésztanárok – Bencze László, Csanádi And-rás, Koffán Károly, Muray Róbert – Visszatekintés című tárlatát, amely március 15-ig látható.

Mai lapunkat
Tóttós Gábor szerkesztette

Holnapi
számunkban
olvashatják,

hogyan Darvas Iván
szokott-e
álmodni?

Kiadja a Dátum Rt. magánkiadásban. Főszerkesztő: Czákó Sándor. Főszerkesztő-helyettes: dr. Tóttós Gábor (külpolitika). Olvasószerkesztő: Gacsályi József és Kis Pál István (belpolitika). Rovatvezetők: Bálint György (sport), Szávai Géza (kultúra), Takács Zsuzsa (szociálpolitika), Wágner Dezső (gazdaságpolitika). Külföldi tudósítók: Szalai Attila (Varsó), Zirkuli Péter (Párizs), dr. Vezényi Pál (Zürich), Vigh József (Toronto). Felelős kiadó: Bába Iván, a Babits Kiadó alelnöke. Szedés és tördelés: Babits Kiadó. Szerkesztőség és kiadóhivatal: 7100 Szekszárd, Bajcsy-Zsilinszky u. 7. Tel.: 74/16-277. Fax: 74/15-275. A budapesti iroda címe: 1023 Bp. Harcsa u. 2. Tel.: 11-52-744. Nyomja az Athenaeum Nyomda Budapest, VII. Lenin krt. 7. Felelős vezető: Szilávik András vezérigazgató. Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármelyik hírlapkiadópostahivatalnál, a kézbesítőnél, a posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR) 1900 Budapest, XIII. Lehel u. 10/A. közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR Postabank Rt. 219-98636, 021-02799 pénzforgalmi jelzőszámra. Előfizetési díj: egy hónapra 200 Ft, negyedévre 600 Ft, félévre 1200 Ft, egy évre 2400 Ft. Indexszám: B/PNL/31/TO/1989. ISSN-szám: 0864-9170. Kéziratokat és fotókat nem örzünk meg és nem küldünk vissza!